

Dự án Trường học An toàn, Thân thiện và Bình đẳng

TÀI LIỆU TRUYỀN THÔNG CHO CHA MẸ HỌC SINH VỀ BÌNH ĐẲNG GIỚI VÀ NGĂN NGỪA, ỨNG PHÓ VỚI BẠO LỰC GIỚI HỌC ĐƯỜNG

Chịu trách nhiệm nội dung:	Plan International Việt Nam & Trung tâm Nghiên cứu và Ứng dụng Khoa học về Giới, Gia đình và Vị thành niên (CSAGA).
Bản quyền:	Tổ chức Plan International Việt Nam
Phê duyệt:	Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội
Quy định sao chép:	Có thể sao chép, trích dẫn cuốn sách này nhằm phục vụ hoạt động giáo dục hoặc vì các mục đích phi thương mại khác, tuy nhiên, cần ghi rõ nguồn tài liệu khi sao chép hoặc trích dẫn.
Thiết kế:	Công ty TNHH In ấn Thiết kế T.E.A.M
In ấn:	
Giấy phép xuất bản:	
Nhóm biên tập:	Lê Quỳnh Lan, Trịnh Thị Mai Anh, Phan Minh Châu, Trần Minh Quang
Địa chỉ liên hệ:	Tổ chức Plan International Việt Nam Tầng 2, Tòa nhà Hòa Bình, 106 Hoàng Quốc Việt, Cầu Giấy, Hà Nội Điện thoại: 04 3 8220 661. Fax: 04 3 8223 004 Email: vietnam.co@plan-international.org Website: www.plan-international.org/vietnam

Tổ chức Plan International Việt Nam cam kết đảm bảo quyền trẻ em và bảo vệ trẻ em.

LỜI NÓI ĐẦU

“Bộ tài liệu truyền thông cho cha mẹ học sinh về Bình đẳng giới và Ngăn ngừa, ứng phó với Bạo lực giới học đường” được Tổ chức Plan International tại Việt Nam và Trung tâm Nghiên cứu và Ứng dụng Khoa học về Giới - Gia đình - Phụ nữ và Vị thành niên (CSAGA) xây dựng trong khuôn khổ dự án “Trường học an toàn, thân thiện và bình đẳng” do Quỹ Ủy thác Liên Hợp Quốc về chấm dứt bạo lực với phụ nữ - UNTF, tổ chức Plan International Pháp và Phần Lan tài trợ. Bộ tài liệu được xây dựng dựa trên các góp ý của thầy cô giáo 20 trường tham gia dự án và thẩm định của Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội. Mục đích của bộ tài liệu nhằm giúp giáo viên chủ nhiệm lớp triển khai nội dung truyền thông đến cha mẹ kiến thức về bình đẳng giới, nhận diện các nguy cơ về bạo lực giới, đồng thời trang bị cho cha mẹ các kỹ năng cần thiết để đồng hành với trẻ trong việc phòng ngừa và ứng phó với các tình huống bạo lực có thể xảy ra trong trường học và trên đường đến trường.

Bộ tài liệu bao gồm 07 chuyên đề, tập trung vào các nguy cơ bạo lực phổ biến như bạo lực thân thể, bạo lực tinh thần, quấy rối và xâm hại tình dục, bắt nạt học đường, bạo lực trên đường đi học, bạo lực trên các phương tiện thông tin điện tử và tình yêu tuổi học trò. Mỗi chuyên đề gồm có tài liệu hướng dẫn dành cho giáo viên để thực hiện buổi truyền thông và tờ rơi dành cho cha mẹ. Ngoài ra, còn có các áp phích, phim ngắn, vở kịch cũng được sưu tầm và xây dựng để minh họa cho các buổi truyền thông.

Trong 3 năm triển khai dự án, đã có hơn bốn nghìn buổi truyền thông diễn ra tại hơn 700 lớp học trên 20 trường tham gia dự án, tạo nên một diễn đàn mở dành cho hàng trăm nghìn lượt cha mẹ học sinh cùng quan tâm và thảo luận về các nguy cơ Bạo lực giới với con họ trong trường học, trên đường đến trường. Hơn thế nữa, thông qua hoạt động truyền thông lồng ghép trong các buổi họp phụ huynh, hoạt động đã củng cố vai trò không thể thiếu được của các bậc cha mẹ trong việc tạo ra một môi trường sống và học tập an toàn hơn cho con họ và củng cố mối quan hệ gia đình nhà trường trong công tác giáo dục và bảo vệ học sinh.

Bộ tài liệu là sản phẩm của dự án “Trường học an toàn, thân thiện và bình đẳng” và là kết quả của sự hợp tác chặt chẽ giữa tổ chức Plan International tại Việt Nam với Tổ chức CSAGA, Sở Giáo dục và Đào tạo Hà Nội và 20 trường tham gia thí điểm dự án.

Chúng tôi hy vọng bộ tài liệu này sẽ là một công cụ hữu hiệu để tăng cường sự vào cuộc thực sự của cha mẹ học sinh, nhằm tạo ra một mô hình giáo dục an toàn, thân thiện và bình đẳng cho học sinh tại trường và tại mỗi gia đình.

Trân trọng!
Tổ chức Plan International Việt Nam

**CHUYÊN ĐỀ 1:
PHÒNG TRÁNH BẠO LỰC THÂN THỂ**

**“Roi vọt
Không làm trẻ nên người”**

Dự án Trường học An toàn, Thân thiện và Bình đẳng

Bạo lực thân thể trong trường học là gì?”

Bạo gồm các hành vi như đánh, đấm, đá, tát, giật tóc, đẩy ngã, bắt cạy, lao động quá sức, cấm đi về sinh... xảy ra trong trường học hoặc trên đường đến trường.

Vì sao?

Do những quan niệm khác nhau của xã hội và về bà ngoại, vai trẻ, tình cách, năng lực đối với con trai và con gái dẫn đến các khuôn mẫu/quy định về cách ứng xử và mong đợi đối với mỗi em nam, nữ khác nhau. Đồng thời tạo ra sự mất cân bằng về quyền lực trong gia đình, nhà trường và xã hội và là nguyên nhân chính dẫn đến các hành vi bạo lực có các em không đáp ứng được các khuôn mẫu/quy định này.

Hậu quả là:

Các em sợ đến trường/về nhà. Kết quả học giảm sút. Suy giảm sức khỏe. Ngại tiếp xúc, lo âu, trầm cảm, mất niềm tin và có thể tự tử. Trẻ hung hăng, có hành vi bạo lực với người khác

**“Yêu thương
mạnh hơn lời quát mắng”**

Là cha mẹ, tôi sẽ...

- Dành thời gian trò chuyện với con mỗi ngày
- Khen ngợi khi con làm việc tốt và cố tiến bộ
- Tìm hiểu sự việc và giúp con vượt qua khó khăn
- Liên hệ thường xuyên với thầy cô giáo

Là cha mẹ, tôi sẽ không...

- Phân biệt đối xử giữa con trai và con gái
- Đổ lỗi cho con khi bạo lực xảy ra
- Đánh và mắng khi con mắc lỗi
- Áp đặt suy nghĩ của mình cho con

Khi cần hỗ trợ, tôi có thể liên lạc:

Phòng tham vấn tại trường

Số điện thoại tư vấn trẻ em miễn phí 24/7
18001567

TÀI LIỆU GIÁO VIÊN

HƯỚNG DẪN LỒNG GHÉP NỘI DUNG PHÒNG CHỐNG BẠO LỰC TRÊN CƠ SỞ GIỚI TẠI TRƯỜNG HỌC VÀO CUỘC HỌP CHA MẸ HỌC SINH

Chuyên đề 1: Giúp con an toàn trong trường học - Phòng tránh và ứng phó bạo lực thân thể

I. MỤC TIÊU BUỔI THẢO LUẬN:

Sau buổi thảo luận, cha mẹ có thể:

- Nhận diện được các hành vi bạo lực thân thể trên cơ sở giới trong trường học và những nguyên nhân chính.
- Nắm bắt được các kĩ năng hỗ trợ con trong phòng ngừa và ứng phó với các hành vi bạo lực thân thể trên cơ sở giới tại trường học.

II. CHUẨN BỊ

1. Giáo cụ:

Bảng, phấn viết bảng, tờ rơi phát cho cha mẹ, áp phích.

2. Giáo viên:

- Nghiên cứu trước kiến thức về các hành vi và các nguyên nhân gốc rễ của Bạo lực thân thể trên cơ sở giới trong trường học; Đọc kỹ tài liệu hướng dẫn dành cho giáo viên.
- Chuẩn bị cho học sinh viết “Điều con muốn nói” khoảng 1 tuần trước buổi họp phụ huynh. Lưu ý khi yêu cầu học sinh viết “Điều con muốn nói”, giáo viên cần làm rõ mục đích của bức thư đối với học sinh là để giúp cho cha mẹ hiểu được những vấn đề mà các em đang gặp phải. Đồng thời, giúp cha mẹ hiểu được những mong đợi trong cách ứng xử của cha mẹ đối với con mình. Các em có thể để tên mình hoặc không để tên mình trong thư và các thông tin này sẽ được bảo mật. Giáo viên nên khuyến khích học sinh viết chứ không bắt buộc hoặc đưa ra các hình thức kỷ luật nếu học sinh không viết.
- Nếu trong trường họp không có học sinh nào của lớp viết, giáo viên có thể trao đổi với giáo viên chủ nhiệm lớp khác để tham khảo một vài câu chuyện, làm chủ đề gợi mở cho cuộc thảo luận với phụ huynh. Khi thảo luận, giáo viên có thể trao đổi đây là câu chuyện của một học sinh trong trường, có độ tuổi giống như con của các bậc cha mẹ.
- Trong buổi họp với cha mẹ: Giáo viên cần làm rõ với các cha mẹ đây là buổi thảo luận nên tất cả các ý kiến cần được tôn trọng. Ngoài ra, giáo viên cần thống nhất với cha mẹ về tính bảo mật thông tin và tôn trọng con em mình. Đề nghị cha mẹ không được truy xét về nội dung bức thư đối với con mình.
- Giáo viên động viên/khuyến khích cha mẹ học sinh chia sẻ thông tin, suy nghĩ và các cách ứng xử khi thấy con mình bị bạo lực vì đó là cách tốt nhất để chúng ta giúp con phòng ngừa và giải quyết bạo lực.
- Giáo viên tạo không khí thân thiện, cởi mở để cha mẹ học sinh tự do bày tỏ suy nghĩ của mình mà không bị phán xét, đánh giá hay bình luận theo hướng tiêu cực.

- Giáo viên hãy nhấn mạnh vai trò quan trọng của cha mẹ trong việc hỗ trợ con phòng ngừa và ứng phó với bạo lực thân thể tại trường học bằng cách nhấn mạnh thông điệp: “Cha mẹ là người đầu tiên hỗ trợ con phòng ngừa và ứng phó với bạo lực”.

3. Học sinh:

- Trong tiết sinh hoạt lớp trước khi cuộc họp cha mẹ diễn ra (khoảng 1 tuần trước), giáo viên chủ nhiệm khuyến khích tất cả học sinh viết một bức thư cho cha mẹ với chủ đề “Điều con muốn nói”. Trong đó, học sinh chia sẻ với cha mẹ về một trải nghiệm, khó khăn của mà các em gặp phải khi ở trường hoặc trên đường đến trường (ví dụ: bị bắt nạt, bị đánh). Em hãy kể lại cảm xúc của mình và thái độ của cha mẹ khi biết chuyện. Trong trường hợp em không kể hoặc chưa kể lại cho cha mẹ thì hãy nói rõ lý do vì sao và mong đợi của em về thái độ & cách cư xử của cha mẹ lúc đó.

III. TIẾN TRÌNH THỰC HIỆN

1. Nhận diện hành vi bạo lực thân thể trên cơ sở giới tại trường học (30 phút)

Các bước tiến hành:

Bước 1: Sử dụng áp phích để trao đổi gợi mở chủ đề và trao đổi với cha mẹ

- Giáo viên treo áp phích (poster) lên bảng và bắt đầu buổi trao đổi bằng việc giới thiệu chủ đề của cuộc thảo luận. Sau đó, giáo viên sẽ cùng giúp cha mẹ tìm hiểu về các hành vi được vẽ trên áp phích bằng cách đặt câu hỏi:
 - Các anh/chị đã bao giờ nghe kể hoặc chứng kiến những hành vi/hành động như trên áp phích này?
 - Nếu có, đề nghị 1-2 cha mẹ kể thêm về những trường hợp đó, diễn ra ở đâu, khi nào, mức độ diễn ra của các hành vi đó và hậu quả của nó như thế nào?
- Nếu không, giáo viên có thể mời các phụ huynh nghe kể một câu chuyện trong “Điều con muốn nói” được lựa chọn.

Sau khi nghe một vài bậc phụ huynh chia sẻ/hoặc sau khi nghe câu chuyện, giáo viên sẽ tiếp tục hỏi các bậc cha mẹ 2 câu hỏi:

- Các anh chị cảm thấy thế nào khi nghe câu chuyện vừa rồi?
- Các anh chị có thể bổ sung các hành vi bạo lực thân thể có thể diễn ra trong trường học/đối với con các anh chị?

Sau khi cha mẹ có ý kiến, giáo viên chốt thông tin về các hành vi bạo lực thân thể trên cơ sở giới trong trường học trong Hộp thông tin số 1:

Hộp thông tin số 1: Một số hành vi bạo lực thân thể trên cơ sở giới điển hình tại trường học

- Cẩu, đánh, đấm, tát.
- Bóp cổ, giật tóc, đẩy ngã
- Bất đứng / ngồi / quỳ ở những tư thế gây đau đớn cơ thể, bắt chạy, chống đẩy quá sức của trẻ hoặc cấm đi vệ sinh

Các hành vi trên có thể đơn thuần là hành vi bạo lực nhưng sẽ được coi là hành vi bạo lực giới khi kẻ gây ra các hành vi này vì các đặc điểm sinh học của nạn nhân là con trai hoặc là con gái dễ gây ra. Ví dụ, với một học sinh nam không học bài, thay bằng khiển trách bằng lời như thường thực hiện với học sinh nữ, giáo viên sẽ véo tai vì cho rằng là con trai, nếu nhắc nhở thì sẽ không nhớ.

Khi bị bạo lực thân thể chỉ có rất ít các em học sinh chia sẻ, tìm kiếm sự hỗ trợ từ cha mẹ, thầy cô giáo. Phần lớn các em thường tự mình giải quyết hoặc tìm kiếm sự trợ giúp từ bạn bè vì các em sợ rằng khi chia sẻ với cha mẹ, thầy cô giáo có thể bị đổ lỗi hoặc làm cho vấn đề trầm trọng hơn.

Bước 2: Nhận diện người gây bạo lực và dấu hiệu của con bị bạo lực

Sau phần chốt thông tin về thực trạng bạo lực thân thể tại trường học và trên đường đến trường; giáo viên giới thiệu với phụ huynh phần thảo luận tiếp theo. “Các anh/chị đã nắm được các hình thức bạo lực thân thể mà con chúng ta đã gặp hoặc có nguy cơ gặp phải, bây giờ, chúng ta cùng thử tìm hiểu xem ai là người gây ra các hành vi bạo lực đối với các em và làm thế nào để các bậc cha, mẹ có thể biết con mình đã bị bạo lực thân thể.

Giáo viên yêu cầu các cha mẹ thảo luận theo nhóm, 2 người ngồi gần trao đổi với nhau trong 5 phút với hai câu hỏi sau:

- (1) Ai có thể là người gây ra bạo lực với các em học sinh nam, nữ?
- (2) Dựa trên những dấu hiệu nào để các anh chị biết con mình đang bị bạo lực?

Giáo viên sẽ mời 2 nhóm xung phong chia sẻ trước, các nhóm còn lại bổ sung. Khi thấy phần trình bày tương đối đầy đủ rồi thì giáo viên kết thúc phần này và trình bày **Hộp thông tin 2 và số 3.**

Hộp thông tin số 2: Ai là người có thể gây ra bạo lực thân thể trên cơ sở giới tại trường học?

- Giáo viên
- Học sinh
- Nhân viên làm việc trong trường (bảo vệ, tạp vụ, lao công...)
- Cha mẹ
- Người ngoài...

Hộp thông tin số 3: Những biểu hiện của trẻ đang bị bạo lực thân thể

Xã hội	Hành vi	Cảm xúc	Cơ thể	Nhận thức
E ngại, ít tiếp xúc và ngại giao tiếp.	Ăn mặc khác biệt: Quần áo lôi thôi, xộc xệch, dù trời rất nóng mà vẫn mặc áo quần dài tay, cổ cài kín	Tính cách thay đổi trái ngược với tính cách thông thường của trẻ.	Có những vết thương hoặc thường xuyên có các vết bầm tím, trầy xước trên cơ thể.	Thay đổi thói quen và không còn hứng thú với những hoạt động vẫn thường yêu thích.
Thiếu tin tưởng vào người khác	Đồ đạc cá nhân thường bị phá hỏng hoặc mất.	Hay lo lắng, căng thẳng, cáu gắt.	Thường xuyên có biểu hiện mệt mỏi, đau đầu, đau bụng, ốm, khó ngủ, hay gặp ác mộng.	Bất ngờ học hành sa sút hoặc bỏ giờ, bỏ tiết, bỏ học.
Có cảm giác cô độc và tự cô lập mình.	Thu mình và thường ngồi một chỗ.	Hay khóc, buồn, đề phòng mọi người.		Nếu tình trạng bị BL nghiêm trọng, trẻ có triệu chứng tuyệt vọng, không dám đi học, sợ trường học, ám sợ xã hội.
Ít tham gia các hoạt động tập thể như ở lớp, ở trường.	Có những hành động hủy hoại bản thân như bỏ nhà, tự làm đau, thậm chí là tự tử.			Sang chấn tâm lý và có nguy cơ tự tử.

Bước 3: Tổng kết: Giáo viên tham khảo bảng thông tin số 1, 2 & 3 để tổng kết

2. Tìm hiểu nguyên nhân gây ra hành vi bạo lực thân thể trên cơ sở giới tại trường học và các nhóm nguy cơ bị bạo lực (thảo luận 20 phút)

Bước 1: Thảo luận luận nhóm cha mẹ

Thảo luận nhóm nhỏ: Giáo viên đưa ra các câu hỏi để cha mẹ học sinh thảo luận và cùng tìm hiểu nguyên nhân của bạo lực thân thể trên cơ sở giới tại trường học. Với các câu hỏi dưới đây, giáo viên có thể chia nhóm, 2 bàn một nhóm cùng tham gia thảo luận.

1. Những nguyên nhân nào khiến các học sinh nam bị những hình thức bạo lực thân thể kể trên?
2. Những nguyên nhân nào khiến học sinh nữ bị những hình thức bạo lực thân thể kể trên?
3. Đây là nguyên nhân gốc rễ của bạo lực thân thể trên cơ sở giới tại trường học?

Bước 2: Mời cha mẹ trình bày thảo luận

Sau khi các nhóm kết thúc thảo luận, giáo viên mời 1-2 nhóm xung phong chia sẻ phần thảo luận và nhờ các nhóm còn lại bổ sung.

Bước 3: Tổng kết

Để trả lời câu hỏi 1, 2, giáo viên tổng kết lại nguyên nhân của BLG ở trường học và những nhóm học sinh dễ bị bạo lực giới tại trường học trong **Hộp thông tin số 4** dưới đây :

Hộp thông tin số 4: Những nguyên nhân khiến các học sinh nam, học sinh nữ phải chịu những hình thức bạo lực thân thể tại trường học

Rất nhiều nguyên nhân tạo điều kiện tồn tại cho bạo lực giới tại nhà trường:

- Phương pháp dạy học theo truyền thống của người Việt “Yêu cho roi cho vọt, ghét cho ngọt cho bùi.” Cha mẹ đồng tình hoặc chấp thuận với giáo viên về các hình thức kỉ luật đối với học sinh.
- Những quan niệm (định kiến/ khuôn mẫu) của xã hội về các đặc điểm như tính cách, vẻ bề ngoài, cách cư xử, vai trò, năng lực, sở thích của con gái hoặc của con trai khác nhau. Nếu những người đó được không làm theo những khuôn mẫu đó thì họ có thể bị trừng phạt. Ví dụ:
 - Một học sinh nam chăm chút đến vẻ bề ngoài nhiều có thể làm cho học sinh khác chú ý ghét và bị đánh vì quan niệm cho rằng con trai thì không được điệu đà.
 - Hoặc con trai nếu để tóc dài thì có thể bị cán bộ nhà trường trừng phạt vì quan niệm cho rằng con trai thì phải để tóc ngắn, gọn gàng.
 - Là con trai thì phải mạnh mẽ và việc sử dụng bạo lực để giải quyết vấn đề là bình thường, điều này dẫn đến việc giải quyết xung đột bằng bạo lực thân thể như đánh nhau, đâm, chém.
 - Giáo viên cho rằng: con trai hay cứng đầu, cần phải trừng trị nghiêm khắc (đánh vào

tay, véo tai...) để các em nhớ lâu.

- Giáo viên cho rằng: Con gái thì phải chăm chỉ, nếu không chăm chỉ thì cần phải trừng phạt...

- Sự phân biệt đối xử của gia đình, xã hội đối với trẻ em trai và trẻ em gái. Ví dụ:
 - Con trai có thể bị đánh đau hơn hoặc trừng phạt nặng hơn nếu cùng phạm lỗi giống nhau vì quan niệm cho rằng con trai cứng đầu và khỏe mạnh.
- Bất bình đẳng về quyền lực giữa giáo viên với học sinh hoặc giữa các học sinh với nhau.
- Các em chứng kiến người lớn giải quyết các mâu thuẫn, tranh luận bằng bạo lực (chúng kiến ở môi trường xung quanh, ở nhà...) và các em học theo.
- Xã hội, nhà trường và gia đình chưa quan tâm thích đáng đến Bạo lực giới tại trường học.

3. Vai trò của cha mẹ trong việc hỗ trợ con phòng ngừa và ứng phó với bạo lực thân thể trên cơ sở giới tại trường học (thảo luận 30 phút)

Bước 1. Giáo viên chia sẻ: Như trong phần trước, chỉ có 15,5% các con bị bạo lực chia sẻ và tìm kiếm sự hỗ trợ từ cha mẹ. Vì sao vậy? Vì các con sợ bị cha mẹ đổ lỗi hoặc làm cho câu chuyện trầm trọng hơn.

Bước 2: Phần thảo luận nhóm lớn: Giáo viên đặt câu hỏi gợi ý để cha mẹ học sinh trả lời:

- **Câu hỏi 1:** Anh/chị cảm thấy thế nào khi con chia sẻ/kể các câu chuyện/tình huống bạo lực?
- **Câu hỏi 2:** Anh/chị thường phản ứng thế nào?

Sau khi cha mẹ cùng thảo luận, giáo viên tổng kết bằng cách lựa chọn chia sẻ của học sinh (trong bài viết đã yêu cầu) theo 2 khả năng: 1) khi cha mẹ phản ứng tích cực, thông điệp mà con nhận được từ cha mẹ là gì?; 2) khi cha mẹ phản ứng tiêu cực, thông điệp mà con nhận được từ cha mẹ là gì?

Bước 3: Giáo viên chia sẻ thêm 1 câu chuyện của học sinh trong “điều con muốn nói” về những cảm xúc của các con và những mong đợi của các con về cách cư xử của cha mẹ khi các con chia sẻ những vấn đề đang gặp phải.

Bước 4: Phần thảo luận chung: Giáo viên đặt câu hỏi để cha mẹ cùng thảo luận. (Đây là phần thảo luận quan trọng giúp cha mẹ đồng hành cùng con để phòng tránh và ứng phó với bạo lực thân thể ở trường)

- **Câu hỏi 3:** Cha mẹ nên làm gì để đồng hành cùng trong việc phòng tránh và ứng phó với bạo lực thân thể trên cơ sở giới?
- **Câu hỏi 4:** Và cha mẹ không nên làm gì?

Giáo viên mời một số cha mẹ chia sẻ. Cuối cùng, giáo viên tổng kết theo nội dung của hộp thông tin dưới đây:

Hộp thông tin số 5: Để con tin tưởng và sẵn sàng chia sẻ, bố, mẹ...

Những điều nên	Những điều không nên
1. Thường xuyên trò chuyện, khuyến khích con chia sẻ những vấn đề khúc mắc tại trường học trong mối quan hệ với bạn bè, thầy cô giáo.	1. Áp đặt suy nghĩ của mình cho con.
2. Xây dựng niềm tin rằng cha mẹ luôn là người ủng hộ và sẵn sàng chia sẻ cùng con vượt qua khó khăn.	2. Nổi nóng hoặc có hành vi bạo lực khiến con hoảng sợ.
3. Khi có sự việc xảy đến với con, bố mẹ cần bình tĩnh tìm hiểu ngọn nguồn vấn đề và đưa ra các giải pháp hỗ trợ con	3. Quá bênh vực hoặc toàn đổ lỗi cho con khi những sự việc không hay xảy ra.
4. Hiểu tính cách và tâm lý lứa tuổi của con. Hướng dẫn con những kĩ năng cần thiết để hòa nhập xã hội và hoàn thiện bản thân	4. Kiểm soát quá mức tự do cá nhân của con. (thời gian học, kết giao bạn bè)
5. Giữ mối liên hệ chặt chẽ với nhà trường và giáo viên và bạn bè của con.	5. Thiếu quan tâm đến việc học tập, vui chơi, kết giao bạn bè của con.
6. Quan tâm, chú ý đến những cảm xúc, hành động, cử chỉ khác lạ của con.	6. Coi những sự cố xảy đến với con ở trường là chuyện trẻ con và không cần quan tâm.
7. Chia sẻ các giải pháp để vượt qua khó khăn, khủng hoảng với con trên tinh thần người giúp đỡ.	7. Khiến con luôn sợ hãi và thấy có khoảng cách, không muốn chia sẻ với bố mẹ.
8. Gương mẫu, nói không với bạo lực trong gia đình.	8. Khiến con ỷ lại hoàn toàn vào bố mẹ, mỗi lần xảy ra sự cố lại về mách lại và chờ đợi bố mẹ giải quyết hộ.

Hộp thông tin số 6: Một số kỹ năng cơ bản để cha mẹ có thể thúc đẩy sự tin tưởng, chia sẻ của con.

Để con thoải mái và tin tưởng hơn trong quá trình chia sẻ, bố mẹ có thể cần dùng đến một vài kĩ năng cơ bản sau:

- **Lắng nghe** bất cứ khi nào con cần để chúng biết rằng bố/mẹ rất chú ý đến câu chuyện của mình.
- **Đặt câu hỏi** để biết thêm được thông tin về sự việc mà không làm cho con có cảm giác bị truy vấn hay bị đổ lỗi. Nên có câu hỏi mang tính gợi mở để con thể hiện cảm xúc và cách giải quyết của bản thân.

Phản hồi tích cực để củng cố niềm tin cho con rằng bố mẹ luôn ủng hộ và sẵn sàng cùng con giải quyết khó khăn. Tránh những phản hồi mang tính quy chụp, áp đặt.

- **Giải quyết vấn đề:**

+Trong những trường hợp con có khả năng tự giải quyết vấn đề, cha mẹ nên tôn trọng ý kiến, nguyện vọng của con. Điều này nhằm giúp con có suy nghĩ độc lập và tự tìm ra phương pháp vượt qua khó khăn, khủng hoảng trong mọi tình huống.

+ Nếu con gặp một lúc quá nhiều khó khăn cần giải quyết và không biết bắt đầu từ đâu, bố mẹ có thể cùng con chia nhỏ các vấn đề, từ đó xác định điều mình cần làm đầu tiên.

+Trong trường hợp BL thân thể với con đã ở mức báo động, thì cha mẹ cần trực tiếp giải quyết vấn đề. Cụ thể là liên hệ ngay với nhà trường, giáo viên, bạn bè của con...hay thậm chí là cơ quan công an để có cách giải quyết nhanh chóng và dứt điểm.

Bước 5: Tổng kết

- Giáo viên nhấn mạnh vai trò của cha mẹ trong việc đồng hành cùng con để giải quyết các vấn đề bạo lực giới tại trường học. Cha mẹ là người đầu tiên hỗ trợ con phòng ngừa và ứng phó với bạo lực.
- Phát tài liệu cho cha mẹ.
- Cảm ơn các cha mẹ và hẹn cuộc họp lần sau.

CHUYÊN ĐỀ 2: PHÒNG TRÁNH BẠO LỰC TINH THẦN

**“Roi vọt
Không làm trẻ nên người!”**

Dự án Trường học An toàn, Thân thiện và Bình đẳng

Bạo lực tinh thần trong trường học là gì?

Là các hành vi như đổ lỗi, mắng, đòi hỏi/mong đợi quá khả năng của trẻ, đối xử không công bằng, chế nhạo, cô lập, tung tin đồn xấu, gán cho biệt danh xấu, đe dọa, hạ thấp nhân phẩm của trẻ. Bị bạo lực tinh thần khác với bạo lực thân thể vì nó khó nhận ra, người gây ra và nạn nhân đôi khi không biết là đang có/bị hành vi bạo lực tinh thần diễn ra.

Vì sao?

Bên cạnh nguyên nhân gốc rễ là do những quan niệm/định kiến giới tạo ra sự mất cân bằng về quyền lực trong gia đình, nhà trường và xã hội. Bị bạo lực tinh thần còn xuất phát từ áp lực của cha mẹ, thầy cô và của trẻ trong cuộc sống. Hoặc việc được nuôi dạy trong môi trường bị bạo lực là các nguyên nhân chính dẫn đến các hành vi bạo lực tinh thần cho các em khi ở trường và ở gia đình.

Hậu quả là:

Bạo lực tinh thần để lại tổn thương lâu dài. Các em sống trong sự lo lắng, sợ hãi, mất niềm tin, mất sự tự tin, mất tập trung trong học tập, bỏ học, chán ghét/tự hủy hoại bản thân.

**“Yêu thương
mạnh hơn lời quát mắng!”**

Là cha mẹ, tôi SẼ....

- Nói “Bố/mẹ yêu con” mỗi ngày!
- Làm gương cho con trong lời nói!
- Tin tưởng và lắng nghe con!
- Nói lời xin lỗi khi lỡ làm con tổn thương!

Là cha mẹ, tôi SẼ KHÔNG...

- Gây áp lực và kỳ vọng quá khả năng của con!
- Đổ lỗi cho con!
- Đề con một mình giải quyết khó khăn!
- So sánh con với người khác!

Địa chỉ trợ giúp:
Phòng tham vấn tại trường

Số điện thoại
tư vấn trẻ em miễn phí 24/7
18001567

**HƯỚNG DẪN LÒNG GHÉP NỘI DUNG
PHÒNG CHỐNG BẠO LỰC TRÊN CƠ SỞ GIỚI TẠI TRƯỜNG HỌC
VÀO CUỘC HỌP CHA MẸ HỌC SINH**

Chuyên đề 2: Phòng tránh và ứng phó bạo lực tinh thần trên cơ sở giới trong trường học

I. MỤC TIÊU BUỔI THẢO LUẬN

Sau buổi thảo luận, cha mẹ có thể:

- Nhận diện được các hành vi bạo lực tinh thần trên cơ sở giới trong trường học, những nguyên nhân và hậu quả.
- Nắm bắt được các kĩ năng hỗ trợ con trong phòng ngừa và ứng phó với các hành vi bạo lực tinh thần trên cơ sở giới tại trường học.

II. CHUẨN BỊ

1. Giáo cụ

- Bảng, phấn viết bảng, tờ rơi phát cho phụ huynh, áp phích (đã được phát trong cuộc họp lần trước).

2. Giáo viên

- Nghiên cứu trước kiến thức về các hành vi, nguyên nhân và hậu quả của Bị bạo lực tinh thần trên cơ sở giới trong trường học trong tài liệu này;
- Chuẩn bị cho học sinh: khoảng 1 tuần trước buổi họp diễn ra, giáo viên khuyến khích học sinh chia sẻ “Bùa may mắn/an toàn của con”. “Bùa may mắn/an toàn của con” ở đây có thể là một vật, một biểu tượng, một hình ảnh, hành động của ai đó... mà đã đồng hành/ giúp con vượt qua nỗi sợ hãi, lo lắng. Giáo viên khuyến khích các con gửi đồ vật đó kèm với lời giải thích nó giúp con vượt qua nỗi sợ hãi, lo lắng như thế nào. Ví dụ như con có thể vẽ bàn tay của cha, mẹ, hoặc hình ảnh của cha mẹ vào giấy rời cắt, ghi phần giải thích rằng nếu có chuyện gì xảy ra thì chỉ cần được nắm tay cha/mẹ là sẽ thấy yên tâm. Lưu ý, khi yêu cầu học sinh, giáo viên cần làm rõ **mục đích của việc làm này là giúp cho cha mẹ hiểu được những vấn đề mà các em đang gặp phải, những điều/ hành động khiến các con cảm thấy yên tâm**. Giáo viên chỉ khuyến khích học sinh, không bắt buộc hoặc đưa ra các hình thức kỷ luật nếu học sinh không chuẩn bị.

- Trong buổi họp với cha mẹ: Giáo viên cần làm rõ với các cha mẹ đây là buổi thảo luận nên tất cả các ý kiến cần được tôn trọng. Ngoài ra, giáo viên cần thống nhất với cha mẹ về tính bảo mật thông tin và tôn trọng con em mình. Đề nghị các bậc cha mẹ không được truy xét về nội dung được chia sẻ đối với con mình.
- Giáo viên động viên/khuyến khích cha mẹ học sinh chia sẻ thông tin, suy nghĩ và các cách ứng xử khi bản thân mình mất bình tĩnh, tức giận và có các hành vi bạo lực tinh thần với con.
- Giáo viên tạo không khí thân thiện, cởi mở để cha mẹ học sinh tự do bày tỏ suy nghĩ của mình mà không bị phán xét, đánh giá hay bình luận theo hướng tiêu cực.
- Giáo viên hãy nhấn mạnh vai trò quan trọng của các bậc cha mẹ trong việc làm gương, không gây ra các hành vi bạo lực tinh thần với bằng cách nhấn mạnh thông điệp: “Roi vọt không làm trẻ nên người. Yêu thương mạnh hơn lời quát mắng!”

III. TIẾN TRÌNH THỰC HIỆN

1. Tìm hiểu về bạo lực tinh thần trên cơ sở giới tại trường học (30 phút)

Bước 1: Nhận diện hành vi bạo lực tinh thần

- Giáo viên treo áp phích đã phát lần họp trước lên bảng.
- Giáo viên có thể nhắc lại chủ đề của buổi thảo luận lần trước và một vài ý chính.
- Sau đó, giáo viên sẽ cùng giúp cha mẹ tìm hiểu về các hành vi được vẽ trên áp phích và chủ đề buổi họp hôm nay (bạo lực tinh thần) bằng cách đặt câu hỏi:
 - Các anh/chị đã bao giờ nghe kể hoặc chứng kiến những hành vi/hành động như trên áp phích này?
 - Nếu có, đề nghị 1-2 cha mẹ kể thêm về những trường hợp đó, diễn ra ở đâu, khi nào, mức độ diễn ra của các hành vi đó và hậu quả ra sao?
- Sau khi nghe một vài bậc phụ huynh chia sẻ/hoặc sau khi nghe câu chuyện, giáo viên sẽ tiếp tục hỏi cha mẹ học sinh :
 - Các anh chị cảm thấy thế nào khi nghe câu chuyện vừa rồi?
 - Các anh chị có thể chia sẻ thêm các hành vi bạo lực tinh thần có thể diễn ra trong trường học và tại gia đình đối với con các anh chị?
 - Ai thường là người gây ra các hình thức bạo lực tinh thần?
- Sau khi cha mẹ có ý kiến, giáo viên chốt thông tin về các hành vi bạo lực tinh thần trên cơ sở giới trong trường học trong Hộp thông tin số 1:

Hộp thông tin số 1: Một số hành vi bạo lực tinh thần trên cơ sở giới điển hình tại trường học

- Đổ lỗi, mắng, ép buộc làm việc không mong muốn
- Đòi hỏi, mong đợi vượt quá khả năng của trẻ
- Đối xử không công bằng
- Chế nhạo, châm chọc
- Nói xấu, tung tin đồn xấu, gán cho biệt danh xấu
- Đe dọa, cô lập, tẩy chay
- Thao túng, hành hạ về cảm xúc

Các hành vi trên có thể đơn thuần là hành vi bạo lực tinh thần nhưng sẽ được coi là hành vi bạo lực tinh thần trên cơ sở giới khi các hành vi này dựa vào các khuôn mẫu giới hoặc các đặc điểm giới tính của nạn nhân. Ví dụ, bố mẹ luôn cấm con trai được khóc vì cho rằng chỉ có con gái mới khóc.

- Và giáo viên có thể chia sẻ thêm thông tin:

- Theo nghiên cứu của tổ chức Plan trong phạm vi một số trường học ở Hà Nội thì có đến 65% học sinh đã bị bạo lực tinh thần như mắng chửi, đặt biệt danh xấu, nhắn tin đe dọa, nói xấu trên mạng...
- Và theo nghiên cứu của Hoàng Cẩm Tú, Quách Thùy Minh và Nguyễn Hồng Tú (2001) cho thấy 80.5% cha mẹ thường xuyên dọa đánh con, 87% mắng, rủa con; 46,6% dọa đuổi ra khỏi nhà; 44,4% gọi con là “ngu” hoặc “đồ lười”, bỏ lơ hoặc không tỏ thái độ yêu thương với con và 24,3% cha mẹ nhục mạ con.
- Trong nghiên cứu của UNICEF, một phần ba số trẻ trả lời phỏng vấn cho biết đã từng bị bạo lực tinh thần dưới hình thức mắng nhiếc. Quát mắng, dè bĩu hoặc chê trách trẻ trước mặt người khác là việc thường xuyên xảy ra ở nhà và ở trường.
- Theo báo cáo nghiên cứu của Văn phòng Plan khu vực châu Á & Trung tâm Quốc tế Nghiên cứu về Phụ nữ tiến hành tại năm nước vùng châu Á bao gồm Cam-pu-chia, In-đô-nê-xi-a, Nê-pan, Pa-kít-tan và Việt Nam vào tháng 2/2015 cho thấy tỉ lệ bạo lực tinh thần ở mức cao tại tất cả các nước, phổ biến từ 61-69%.

Bước 2: Hậu quả của bạo lực tinh thần

- Giáo viên đặt câu hỏi cho cha mẹ học sinh: *Hậu quả của bạo lực tinh thần đối với trẻ như thế nào?*
- Giáo viên mời 1-2 cha mẹ học sinh chia sẻ.
- Giáo viên có thể chia sẻ ví dụ sau:

Ngày 27/6/2013, em N. T. C. L. (sinh năm 1995) ở xã X, Thạch Thất, Hà Nội đã tự tử bằng thuốc diệt cỏ dẫn đến tử vong. Lý do khiến em tự tử là do một bạn cùng lớp chụp ảnh chân dung của em rồi ghép với hình một cô gái mặc áo cổ rộng rồi đăng lên internet. C.L. xin bạn gỡ ảnh xuống nhưng tấm ảnh không được gỡ xuống mà còn bị cả lớp lấy ra trêu đùa. Uất ức, em C.L. đã uống thuốc diệt cỏ tự tử và đã không qua khỏi.

- Giáo viên chốt lại hậu quả của bạo lực tinh thần theo hộp thông tin số 2 dưới đây:

Hộp thông tin số 2: Những hậu quả và biểu hiện của trẻ đang bị bạo lực tinh thần

Về tâm lý	Về sức khỏe	Về học tập	Về hành vi
Sợ hãi và ám ảnh bởi lời đe dọa. Lo lắng sợ thầy cô, cha mẹ biết việc mình đang bị bạo lực. Lo sợ bị trả thù khi sự việc bị tiết lộ, chán nản, bế tắc.	Mệt mỏi, bơ phờ, cảm xúc thất thường	Mất tập trung trong học tập	Trẻ thiếu tập trung trong mọi việc, từ học tập đến tham gia các hoạt động của lớp, trường.
Nếu tình trạng bị bạo lực đã kéo dài trẻ có thể trở nên tự ti, khép mình, nhút nhát, trầm cảm, thiếu quyết đoán.	Thay đổi thói quen sinh hoạt ăn ngủ.	Không muốn, sợ đến trường	Để tránh bị mọi người phát hiện mình đang gặp bạo lực, trẻ tìm cách nói dối để giải thích. Lâu dài có thể tạo thành thói quen nói dối.
Có cảm giác cô độc và tự cô lập mình.	Không còn hứng thú với những hoạt động ưa thích thường ngày	Chán học, kết quả học tập giảm sút.	Trẻ chán ghét bản thân và tìm cách hủy hoại mình
Ít tham gia các hoạt động tập thể như ở lớp, ở trường.	Rối loạn tâm thần (đau đầu, mất ngủ, cáu gắt...), rối loạn tiêu hóa (đau dạ dày, đau bụng...)	Bỏ học	Tìm đến các loại thuốc an thần, các chất gây nghiện để giải thoát hoặc tìm cách trả thù người bắt nạt.

Bước 4 - Tổng kết: Giáo viên tham khảo bảng thông tin số 1, 2 & 3 để tổng kết

2. Tìm hiểu nguyên nhân gây ra hành vi bạo lực tinh thần trên cơ sở giới tại trường học (20 phút)

Bước 1: Thảo luận nhóm cha mẹ

- Giáo viên đặt câu hỏi sau đây để cha mẹ học sinh thảo luận chung và cùng tìm hiểu nguyên nhân của bạo lực tinh thần. Dành 5 phút cho cha mẹ học sinh thảo luận 2 câu hỏi sau:
 - Những nguyên nhân nào khiến các học sinh nam/ học sinh nữ bị những hình thức bạo lực tinh thần ở trường và ở nhà?
 - Đâu là nguyên nhân gốc rễ của bạo lực tinh thần trên cơ sở giới tại trường học?

Bước 2: Mời cha mẹ chia sẻ

- Sau khi các nhóm kết thúc thảo luận, giáo viên mời 1-2 cha mẹ xung phong chia sẻ phần thảo luận và các thành viên còn lại bổ sung.

Bước 3: Tổng kết

- Giáo viên tổng kết nhanh các nguyên nhân của BLG ở trường học Hộp thông tin số 3 dưới đây :

Hộp thông tin số 3: Những nguyên nhân khiến các học sinh nam, học sinh nữ phải chịu những hình thức bạo lực tinh thần:

Rất nhiều nguyên nhân tạo điều kiện tồn tại cho bạo lực giới tại nhà trường:

- Những quan niệm (định kiến/ khuôn mẫu) của xã hội về các đặc điểm như tính cách, vẻ bề ngoài, cách cư xử, vai trò, năng lực, sở thích của con gái hoặc của con trai khác nhau. Nếu người con gái hoặc con trai không làm theo những khuôn mẫu mà xã hội quy gán cho giới tính của họ thì họ có thể bị bạo lực tinh thần. Ví dụ:
 - Một học sinh nữ cá tính, năng động, thích tham gia chơi thể thao cùng các bạn nam rất dễ bị mọi người gọi là “anh” “gấu cái” vì theo quan niệm của họ là con gái phải nhẹ nhàng và ý tứ.
 - Hoặc con trai nếu nói năng nhẹ nhàng, cử chỉ bên lên, thiếu dứt khoát sẽ thường xuyên bị trêu chọc, gán biệt danh là ái, pê-đê...
 - Trong lớp học, con trai thường phải làm những việc cần sức mạnh như bê

bàn ghế, con gái thì được giao việc quét dọn, trang trí, lau chùi. Nếu không làm tốt những việc này thì sẽ bị đánh giá và chế nhạo.

- Giáo viên cho rằng: Con gái thì phải chăm chỉ, nếu không chăm chỉ thì cần phải trừng phạt, con trai phải mạnh mẽ và có sức khỏe, nếu không thì cần rèn luyện và dậy dỗ nghiêm khắc để đạt được điều đó...
- Sự phân biệt đối xử của gia đình, xã hội đối với trẻ em trai và trẻ em gái. Ví dụ:
 - Con gái phải chịu nhiều trách nhiệm chăm lo gia đình hơn con trai vì vậy thời gian các nữ sinh dành cho học tập, trau dồi kiến thức cũng ít hơn so với các nam sinh (con gái phải trông em, nấu cơm, dọn dẹp nhà cửa...)
- Bất bình đẳng về quyền lực giữa giáo viên với học sinh hoặc giữa các học sinh với nhau.
- Phương pháp nuôi dạy theo truyền thống của người Việt “Thương cho roi cho vọt, ghét cho ngọt cho bùi”. Vì vậy, cha mẹ áp dụng các hình thức bạo lực tinh thần với con và đồng tình với giáo viên về các hình thức kỷ luật đối với học sinh.
- Các em chứng kiến người lớn giải quyết các mâu thuẫn, tranh luận bằng bạo lực (chứng kiến ở môi trường xung quanh, ở nhà...) và các em học theo.
- Trải nghiệm của cha mẹ/thầy cô về bạo lực tinh thần khi còn nhỏ.
- Áp lực học tập của cha mẹ, thầy cô lên học sinh.
- Áp lực về kinh tế, cuộc sống đối với cha mẹ và thầy cô.

3. Vai trò của cha mẹ trong việc hỗ trợ con phòng ngừa và ứng phó với bạo lực tinh thần trên cơ sở giới tại trường học (30 phút)

- Giáo viên chia sẻ một tình huống “Bùa may mắn của con” đã được lựa chọn, nêu lý do vì sao các con lại đặt niềm tin vào những vật/hình ảnh đó.
- Giáo viên mời 1-2 cha mẹ chia sẻ, sau đó chia sẻ thông tin sau: “Theo nghiên cứu của Tổ chức Plan tại Việt Nam, chỉ 15,5% các con bị bạo lực chia sẻ và tìm kiếm sự hỗ trợ từ cha mẹ. Vì các con sợ bị cha mẹ đổ lỗi hoặc làm cho câu chuyện trầm trọng hơn”.
- Giáo viên đặt câu hỏi để cha mẹ cùng thảo luận:
 - Tại sao khi gặp khó khăn, các con thường ít chia sẻ với cha mẹ?
 - Cha mẹ nên làm gì và không nên làm gì để các con chia sẻ nhiều hơn khi gặp bạo lực?

- Giáo viên mời một số cha mẹ chia sẻ sau đó kể luận lại theo hộp thông tin số 4 dưới đây:

Hộp thông tin số 4: Để con tin tưởng và sẵn sàng chia sẻ với bố, mẹ...

Những điều nên	Những điều không nên
1. Thường xuyên trò chuyện, khuyến khích con chia sẻ những vấn đề khúc mắc tại trường học trong mối quan hệ với bạn bè, thầy cô giáo.	1. Áp đặt suy nghĩ của mình cho con; đặt quá nhiều kỳ vọng và áp lực cho con.
2. Xây dựng niềm tin rằng cha mẹ luôn là người ủng hộ và sẵn sàng chia sẻ cùng con vượt qua khó khăn.	2. Nổi nóng hoặc có hành vi bạo lực khiến con hoảng sợ.
3. Khi có sự việc xảy đến với con, bố mẹ cần bình tĩnh tìm hiểu ngọn nguồn vấn đề và đưa ra các giải pháp hỗ trợ con	3. Quá bênh vực hoặc toàn đổ lỗi cho con khi những sự việc không hay xảy ra.
4. Hiểu tính cách và tâm lý lứa tuổi của con. Hướng dẫn con những kỹ năng cần thiết để hòa nhập xã hội và hoàn thiện bản thân	4. Kiểm soát quá mức tự do cá nhân của con (thời gian học, kết giao bạn bè)
5. Giữ mối liên hệ chặt chẽ với nhà trường và giáo viên và bạn bè của con.	5. Thiếu quan tâm đến việc học tập, vui chơi, kết giao bạn bè của con.
6. Quan tâm, chú ý đến những cảm xúc, hành động, cử chỉ khác lạ của con.	6. Coi những sự cố xảy đến với con ở trường là chuyện trẻ con và không cần quan tâm.
7. Chia sẻ các giải pháp để vượt qua khó khăn, khủng hoảng với con trên tinh thần người giúp đỡ.	7. Khiến con luôn sợ hãi và thấy có khoảng cách, không muốn chia sẻ với bố mẹ.
8. Gương mẫu, nói không với bạo lực trong gia đình.	8. Khiến con ỷ lại hoàn toàn vào bố mẹ, mỗi lần xảy ra sự cố lại về mách lại và chờ đợi bố mẹ giải quyết hộ.

- Cuối cùng, giáo viên chia sẻ 4 thông điệp quan trọng mà cha mẹ nên áp dụng thường xuyên để trở thành người bạn của con:

Thông điệp số 1: “Hãy nói lời yêu thương!”

- Theo văn hóa của người Việt Nam, cha mẹ thường ít có thói quen nói những lời yêu thương với con cái của mình trong giao tiếp hàng ngày nên đôi khi các con không thể biết ta yêu chúng đến nhường nào. Bởi vậy, cha mẹ hãy thường xuyên nói những lời yêu thương với con mình vì tình yêu thương luôn cần cho tất cả mọi người.
- Đôi khi các con làm cha mẹ khó chịu, buồn bã hoặc giận dữ, nhưng đó chỉ là cảm xúc tức thời vì tình yêu mà cha mẹ dành cho con vẫn bao la và không gì thay thế được. Vì vậy hãy nói lời yêu thương với con mỗi ngày để hướng con tới những điều tích cực.

Thông điệp số 2: “Hãy nói lời xin lỗi!”

- Đôi khi, dù không cố ý, nhưng bố/mẹ lại chính là người gây tổn thương cho con và khi đó, việc xin lỗi con là cần thiết.
- Bố/mẹ có thể đặt mình vào vị trí của con và xem rằng liệu khi ở vị trí đó, mình có muốn bị đối xử như thế hay không.
- Đừng cho rằng là bố mẹ thì có quyền và luôn đúng nên không cần xin lỗi khi mắc sai lầm!
- Hãy rút kinh nghiệm từ những lần phạm lỗi và cố gắng thay đổi bản thân nhiều hơn trong tương lai.

Thông điệp thứ 3: “Hãy khoan dung!”

- Ai cũng có thể mắc sai lầm! Đôi khi các con làm cha mẹ phiền lòng, hãy mở lòng khoan dung và trao cho con cơ hội để chia sẻ, nói lên quan điểm của mình.
- Trò chuyện với con để tìm hiểu những khó khăn mà các con đang gặp phải.
- Cùng con tìm cách giải quyết theo chiều hướng tích cực nhất.

Thông điệp thứ 4: “Hãy nói lời cảm ơn!”

- Nói lời “Cảm ơn!” để con biết rằng bố mẹ thực sự vui khi được con chia sẻ, dù đó là khó khăn. Điều ấy chứng tỏ con rất tin tưởng bố mẹ và muốn tạo mối quan hệ khăng khít hơn. Niềm tin bao giờ cũng khiến mọi người hạnh phúc và yêu thương nhiều hơn.
- Đôi khi lời cảm ơn cho những điều tích cực trở thành một sự động viên, động lực để các con thực hành những việc tốt.
- Vậy nên, cha mẹ nên quan tâm vào những mặt tích cực và khuyến khích thực hiện những việc tốt và nói lời cảm ơn khi con làm được những điều tốt lành.
- Nhiều nghiên cứu cho thấy sự lạc quan và biểu đạt cảm xúc một cách lành mạnh sẽ giúp con người cải thiện sức khỏe tinh thần, giảm căng thẳng và tăng cường khả năng chịu đựng áp lực trong hoàn cảnh khó khăn.

Tổng kết

- Giáo viên nhấn mạnh vai trò của cha mẹ trong việc đồng hành cùng con để giải quyết các vấn đề bạo lực giới tại trường học. Cha mẹ là người đầu tiên hỗ trợ con phòng ngừa và ứng phó với bạo lực.
- Giới thiệu và phát tài liệu cho cha mẹ.
- Cảm ơn các cha mẹ và hẹn cuộc họp lần sau.

**CHUYÊN ĐỀ 3:
PHÒNG TRÁNH BẮT NẠT HỌC ĐƯỜNG**

BAO LỰC TRÊN CƠ SỞ GIỚI TRONG TRƯỜNG HỌC

KHẢ RA TRONG TRƯỜNG HỌC, TRÊN ĐƯỜNG ĐẾN TRƯỜNG THƯỜNG BẮT NGUỒN TỪ NHỮNG KHUÔN MẪU/ ĐỊNH KIẾN CỦA KÃ HỘI

CÓ NHỮNG DẠNG BAOLỰC NÀO?

BAOLỰC THỂ CHẤT, TINH THẦN VÀ TINH DỤC

HÌNH PHẠT TRONG TRƯỜNG HỌC

NÚC PHẠM BẢNG LỜI

BẮT NẠT

BAOLỰC THỂ CHẤT NHÂM HẠI THÂN THỂ

NHÂM HẠI VÀ QUÁY RỜI TINH DỤC

HẬU QUẢ CỦA BAOLỰC GIỚI

KẾT QUẢ HỌC TẬP

Bạo lực làm cho các em sợ đến trường hoặc sợ về nhà. Kết quả học giảm sút. Tỷ lệ bỏ học tăng, đặc biệt là các em gái

TÁC ĐỘNG VỀ SỨC KHỎE

Bạo lực trong trường học ảnh hưởng đến thể chất, tâm lý và tinh dục

BAOLỰC LIÊN THỂ HỆ

Trẻ em chứng kiến hoặc trải qua bạo lực có xu hướng sử dụng bạo lực trong các mối quan hệ khi trưởng thành

CHA MẸ CẦN LÀM GÌ?

KHÔNG PHÂN BIỆT ĐỐI XỬ GIỮA CON TRAI VÀ CON GÁI

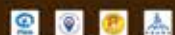
LUÔN LẮNG NGHE, ĐỘNG VIÊN VÀ SẴN SẴNG HỖ TRỢ CON

CHỦ ĐỘNG PHỐI HỢP VỚI NHÀ TRƯỞNG ĐỂ PHÒNG NGỪA VÀ ỨNG PHÓ VỚI BAOLỰC GIỚI Ở TRƯỜNG HỌC

CHỦ ĐỘNG NÂNG CAO KIẾN THỨC VỀ BÌNH ĐẲNG GIỚI VÀ ÁP DỤNG CÁC PHƯƠNG PHÁP GIÁO DỤC TÍCH CỰC

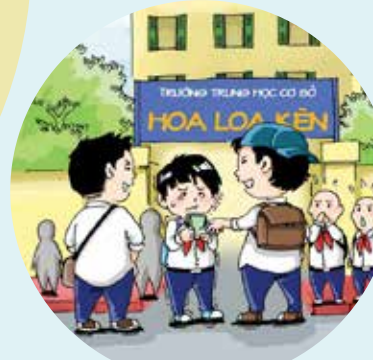
ROI VỘT KHÔNG LÀM TRẺ NÊN NGƯỜI – YÊU THƯƠNG MẠNH HƠN LỜI QUÁT MẮNG

Dự án Trường học An toàn, Thân thiện và Bình đẳng

Tài liệu này thuộc tài sản công của UNICEF, được hiệu chỉnh bởi Tổ chức Phụ nữ Việt Nam

Dự án Trường học An toàn, Thân thiện và Bình đẳng

TÀI LIỆU DÀNH CHO GIÁO VIÊN HƯỚNG DẪN LỒNG GHÉP NỘI DUNG PHÒNG CHỐNG BAOLỰC TRÊN CƠ SỞ GIỚI TẠI TRƯỜNG HỌC VÀO CUỘC HỌP CHA MẸ HỌC SINH

I. MỤC TIÊU BUỔI THẢO LUẬN

Sau buổi thảo luận, cha mẹ học sinh (CMHS) có thể:

Nhận diện được các hành vi bắt nạt học đường (BNHD)

Nguyên nhân và biết cách giúp đỡ khi con bị bắt nạt hoặc con là người đi bắt nạt.

II. CHUẨN BỊ

1. Giáo cụ:

• Bảng, phấn viết bảng, tờ rơi phát cho cha mẹ học sinh, áp phích.

• In phiếu thông tin trong bước 3 để phát cho CMHS. Giáo viên in khổ A5 (1/2 tờ A4) để CMHS không ngại làm phiếu.

• Máy chiếu, máy tính và màn chiếu (nếu nhà trường có hoạt động trao đổi với toàn thể CMHS trước buổi họp của từng lớp).

• Tải phim tại đường dẫn sau: <https://drive.google.com/file/d/0B0ChnEiPbSNbUHdB-ckQ3aEs1UIU/view?usp=sharing>. Phim được thực hiện bởi tổ chức Plan tại Việt Nam và CSAGA vào tháng 12/2014.

2. Giáo viên:

• Nghiên cứu các hộp kiến thức và bản hướng dẫn này.

• Giáo viên có thể tham khảo tài liệu dành cho giáo viên về bắt nạt học đường tại: <https://drive.google.com/file/d/0B0ChnEiPbSNbcE-Jmc2hKcXkzNFU/view?usp=sharing>

• Một tuần trước khi cuộc họp CMHS diễn ra, giáo viên khuyến khích học sinh:

 Chia sẻ "Câu chuyện của con" – các em có thể kể về trải nghiệm của bản thân hoặc đã chứng kiến hiện tượng bắt nạt và mong đợi của em đối với cha mẹ (CM) nếu em bị bắt nạt hoặc em là người đi bắt nạt. Giáo viên giải thích với học sinh: Hoạt động này là để CM hiểu được những vấn đề mà con đang gặp phải, những mong đợi của các em với CM. Các em có thể để tên mình hoặc không trong câu chuyện của mình. Chúng tôi đảm bảo các thông tin này sẽ được bảo mật.

 Lưu ý: Giáo viên khuyến khích học sinh chia sẻ, không coi đây là hoạt động bắt buộc hoặc kỷ luật nếu học sinh không thực hiện. Sau khi các em nộp lại, giáo viên lựa chọn ra những câu chuyện phù hợp để sử dụng trong buổi họp.

Lưu ý: Khi điều hành giáo viên cần thống nhất nguyên tắc làm việc:

- Đây là buổi thảo luận nên cần CMHS đưa ra các ý kiến, quan điểm, tất cả các ý kiến đều bình đẳng và được tôn trọng.
- Giữ bí mật thông tin nếu câu chuyện của một học sinh được chia sẻ.
- Việc thảo luận là nhằm tìm hướng giúp đỡ, bảo vệ các em. Tuyệt đối không bạo lực con nếu con đã từng hoặc đang là người bị bắt nạt hoặc đi bắt nạt.
- Khuyến khích và tạo không khí thân thiện cởi mở để CMHS chủ động đưa ý kiến trong quá trình thảo luận bằng cách: Lắng nghe, đặt các câu hỏi phản hồi, không chê bai và cảm ơn khi CMHS bày tỏ quan điểm.
- Nhấn mạnh vai trò, sự giáo dục của cha mẹ trong việc giúp con phòng ngừa bị bắt nạt và trở thành người bắt nạt.

01 Dự án Trường học An toàn, Thân thiện và Bình đẳng

III. TIẾN TRÌNH THỰC HIỆN

1 Nhận diện hành vi bắt nạt

a. Đối với các trường tổ chức buổi gặp mặt CMHS tất cả các lớp trước khi họp riêng từng lớp (tại sân trường hoặc hội trường): Nhà trường mời tất cả CMHS xem một phim ngắn về bắt nạt học đường. Giảng viên nguồn hoặc hiệu trưởng điều hành hoạt động này. Bắt đầu từ bước số 1.

b. Đối với các trường không tổ chức hoạt động gặp mặt toàn bộ CMHS thì sử dụng áp phích và bắt đầu từ bước số 3 dưới đây.

Bước 1: Chiếu phim ngắn bắt nạt học đường (10')

Giáo viên phụ trách hoạt động nhắc lại dự án và nội dung của cuộc họp CMHS lần trước & mời CMHS xem phim. Giáo viên tải phim từ đường dẫn bên trên về máy tính trước buổi họp để đảm bảo chất lượng.

Bước 2: Chia sẻ quan điểm của nhà trường về "Bắt nạt học đường" (5')

- ★ Giáo viên nhắc lại khái quát nội dung của phim.
- ★ Chia sẻ thực trạng bắt nạt học đường theo nghiên cứu của Plan trong hộp thông tin số 1.
- ★ Nhà trường bày tỏ chủ trương của nhà trường trong phòng ngừa và ứng phó với BNHD, đồng thời mong muốn có sự phối hợp chặt chẽ của CMHS để giải quyết vấn đề này.
- ★ Giáo viên nhấn mạnh tầm quan trọng đối với việc thảo luận về vấn đề bắt nạt học đường và định hướng phần thảo luận tiếp theo tại lớp.

HỘP THÔNG TIN SỐ 1 - THỰC TRẠNG BẮT NẠT HỌC ĐƯỜNG

Theo nghiên cứu của Tổ chức Plan tại Việt Nam tiến hành với 559 học sinh nam nữ khối THPT & THCS tại quận Thanh Xuân, Hà Nội vào tháng 12/2013 cho thấy có 39,5% số học sinh cho rằng đã từng bị bắt nạt học đường. Có 77,8% các em học sinh đã từng chứng kiến bắt nạt và 30,8% đã từng là người đi bắt nạt.

Bước 3: Tìm hiểu hành vi bắt nạt (5')

- ★ Giáo viên treo áp phích đã được phát tại cuộc họp lần trước lên bảng, giới thiệu khái quát các hành vi Bạo lực trên cơ sở giới tại trường học. Hai buổi trước chúng ta đã trao đổi về hành vi bạo lực thể chất và bạo lực tinh thần, hôm nay chúng ta sẽ thảo luận về hành vi bắt nạt.
- ★ Tiếp theo giáo viên đặt câu hỏi:
 - ? Anh chị hãy hồi tưởng lại thời mình còn đi học, các anh chị đã từng là người đi bắt nạt/người bị bắt nạt/người chứng kiến bắt nạt chưa?
 - ? Nếu có, hãy kể 1 lại câu chuyện/tình huống đó. Cảm giác của anh chị hồi đó như thế nào?
- ★ Nếu không có CMHS nào đưa ý kiến, giáo viên sẽ chuyển sang phần nhận diện hành vi bắt nạt phổ biến qua việc điền phiếu thông tin.

Bước 4: Điền phiếu thông tin (5')

- ★ Giáo viên phát phiếu cho CMHS, yêu cầu họ đọc và làm phiếu trong 5', đúng 5' giáo viên yêu cầu CMHS dừng lại để thảo luận.

PHIẾU THÔNG TIN			
Chào các anh/chị. Anh/chị hãy đọc 15 tình huống dưới đây, tình huống nào anh/chị cho là bắt nạt hãy đánh dấu (X) vào cột "Bắt nạt", hành vi nào không phải là hành vi bắt nạt đánh dấu "X" vào ô "Không". Cám ơn anh/chị!			
STT	Tình huống	Bắt nạt	Không
1	Thường xuyên bắt bạn cho chép bài và làm bài tập về nhà.		
2	Xé áo, làm hỏng đồ dùng học tập.		
3	Gọi bạn là con heo, đen như cột nhà cháy.		
4	Không chơi, không nói chuyện với bạn vì nhà bạn nghèo hoặc bạn học dốt hoặc bạn xấu.		
5	Lấy bút vẽ bậy lên mặt, quần áo, sách vở.		
6	Té nước vào bạn.		
7	Tung tin đồn xấu trong lớp, trên facebook		
8	Tháo hơi xe.		
9	Cắt tóc bạn.		
10	Nói bí mật của bạn với cả lớp.		
11	Bôi phấn vào mặt bạn.		
12	Giấu dép, đồ dùng cá nhân, đồ dùng học tập.		
13	Không cho bạn đi nhà vệ sinh.		
14	Sai bạn phải trực nhật khi đến lượt mình.		
15	Nhắn nhiều tin đe dọa, khủng bố tinh thần, bắt đưa tiền, đưa đồ dùng học tập...		

★ Giáo viên sẽ thảo luận những câu hỏi sau:

- 🗣️ Có bao nhiêu tình huống là hành vi bắt nạt?
- 🗣️ Vì sao anh/chị cho đó là hành vi bắt nạt hoặc không phải là bắt nạt?
- 🗣️ Anh/chị hiểu như thế nào về hành vi bắt nạt?
- 🗣️ Theo các anh/chị hành vi bắt nạt này có phổ biến không?

★ Giáo viên mời một vài phụ huynh chia sẻ ý kiến sau mỗi câu hỏi, sau đó giáo viên sẽ phân tích và tổng kết, giáo viên đọc kỹ hộp thông tin số 2 và 3 cho phần tổng kết.

ĐÁP ÁN CỦA PHIẾU THÔNG TIN

Khẳng định tất cả các hành vi trên đều là bắt nạt nếu hành vi này lặp đi lặp lại nhiều lần, trẻ bị bắt nạt bị tổn thương về tinh thần và khiến sợ trẻ bắt nạt. Trong các hành vi này:

- ✔ Trẻ bắt nạt là người có sức mạnh. Sức mạnh ở đây có thể là thể chất (to lớn, khỏe hơn hoặc có ảnh hưởng với các bạn khác)
- ✔ Trẻ bắt nạt là người yếu thế hơn: nhỏ hơn, ít bạn hơn, không tự tin ngoại hình, năng lực của mình...
- ✔ Trẻ bị bắt nạt bị tổn thương: Tự tin về bản thân, đau khổ, bị cô lập xa lánh...

Bước 5: Tổng kết (10')

- ★ Giáo viên tổng kết theo những nội dung sau:
 - ✔ Cung cấp khái niệm về hành vi bắt nạt, các dạng bắt nạt.
 - ✔ Thực trạng bắt nạt và một số câu chuyện bắt điển hình. Giáo viên cung cấp thực trạng bắt nạt trong hộp thông tin số 1 (bước 1) và chia sẻ một "câu chuyện của em" hoặc sử dụng câu chuyện mẫu dưới đây
- ★ Lưu ý: Giáo viên nhấn mạnh với CMHS, hành vi bắt nạt học đường là hành vi xảy ra giữa học sinh với học sinh. Các hành vi bạo lực xảy ra giữa học sinh với cán bộ, thầy cô giáo ở trường không được coi là bắt nạt học đường.

Câu chuyện điển hình

Chiều 10/5/2012. Sau khi tiết học cuối cùng vừa kết thúc, Minh - nam sinh lớp 5/8 của trường THCS ở thị trấn Trường An đã nhảy từ tầng 4 xuống sân trường. Minh đã được điều trị tại bệnh viện, lá lách bị dập nát phải cắt đi 1/3, tay trái của em cũng bị gãy nát, sức khỏe bị ảnh hưởng khá nặng. Đến ngày 11/5, Minh đã tiết lộ nguyên nhân tự tử: "Có mấy bạn nam trong lớp, cứ tan học là vô duyên vô cớ đến đánh em. Tuy ra tay không nặng, nhưng thường xuyên làm như vậy, nên em chán lắm!". Minh cho rằng vì mình học không giỏi, nên mới bị bạn bắt nạt như vậy. Chuyện bị bạn bắt nạt, Minh chưa từng kể lại với gia đình hay nhà trường. "Chiều qua lúc tan học, các bạn ấy lại đến đánh con, con chịu không nổi nữa, nên đã nhảy lầu"

10/2007 toà án nhân dân TP HCM đã xử lý một vụ án hai học sinh đâm nhau mà cả hai đều học cùng lớp, một người thường xuyên bị người kia đánh, đấm, bắt nạt mà không hề vì một lý do nào cả. "Tức nước vỡ bờ", một ngày không chịu được, cậu bạn hay bị bắt nạt thủ sẵn con dao găm trong cặp, thẳng tay đâm vào bụng bạn. Khi ra toà, được hỏi lý do vì sao liên tục đánh, bắt nạt bạn, nạn nhân nói khẽ: "Chỉ vì nhìn mặt thấy ghét nên đánh".

HỘP THÔNG TIN SỐ 2 - KHÁI NIỆM VÀ CÁC DẠNG BẮT NẠT HỌC ĐƯỜNG

1. Khái niệm

Bắt nạt học đường là hành vi thể hiện sức mạnh (sức mạnh về thể chất và tinh thần) để đe dọa hoặc thực hiện các hành vi làm tổn thương người khác, nhằm mục đích kiểm soát và duy trì quyền lực với người bị bắt nạt, hành vi bắt nạt không xảy ra một lần mà lặp đi lặp lại theo thời gian giữa những trẻ trong độ tuổi đến trường.

2. Đặc điểm hành vi bắt nạt

Đặc điểm 1: Trẻ bắt nạt bao giờ cũng mạnh hơn trẻ bị bắt nạt về sức mạnh về thể chất, hoặc sự vượt trội về năng lực học tập, về vị trí, vai trò tại lớp, về mối quan hệ với bạn.

Đặc điểm 2: Hành vi bắt nạt luôn xảy ra lặp đi lặp lại. Sự sợ hãi, lo lắng của trẻ bị bắt nạt khiến trẻ bắt nạt thấy mình mạnh mẽ, nhu cầu thống trị, cái tôi ở trẻ bắt nạt được thỏa mãn, khuyến khích trẻ tái diễn hành vi của mình cho đến khi nào hành vi bắt nạt chưa bị phát hiện và ngăn chặn.

Đặc điểm 3: Trẻ bị bắt nạt bị tổn hại về thể chất hoặc tinh thần, hoặc cả hai. Những tổn hại về tinh thần ảnh hưởng đến tích cách, sự phát triển nhân cách của trẻ trong tương lai.

Đặc điểm 4: Hành vi bắt nạt có thể là hành động trực tiếp hoặc gián tiếp. Trực tiếp là hành vi đối mặt giữa trẻ bắt nạt và trẻ bị bắt nạt. Ví dụ: Đe dọa, chế giễu, đánh, sai khiến... Gián tiếp là trẻ bắt nạt không lộ mặt, và tấn công vào nhân cách, danh dự của trẻ bị bắt nạt. Ví dụ: Phao tin đồn thất thiệt, hoặc viết, vẽ bậy nhằm xúc phạm, phát tán các hình ảnh nhạy cảm, phát tán bí mật cá nhân, ghép ảnh cá nhân mang tính xúc phạm rồi phát tán...

3. Các hình thức bắt nạt học đường.

3.1. Bắt nạt về thể chất. Hình thức bắt nạt này chia làm 2 nhóm hành vi chính:

- 🔑 Làm đau về thể chất: Đánh, ném đồ vật vào người, bắt trực nhật lớp, bắt đèo về nhà, không cho đi vệ sinh, bắt quỳ gối...
- 🔑 Chiếm đoạt, hủy hoại tài sản: Trấn lột tiền, đồ trang sức, đồ dùng học tập, bắt cồng nạt thường xuyên, xi lốp xe

3.2. Bắt nạt về tinh thần được chia làm 5 loại:

- 🔑 Nhóm hành vi sai khiến: Bắt làm bài tập, bắt cho nhìn bài, giật bài trong giờ kiểm tra,...
- 🔑 Nhóm hành vi tạo cho người khác có cảm xúc nhục nhã để làm niềm vui: Tung tin đồn, làm xấu hổ trước đám đông, đặt biệt danh xấu, bình luận khiếm nhã về ngoại hình, cách nói chuyện,...
- 🔑 Nhóm hành vi gây cô lập: Khai trừ khỏi nhóm, không cho và cấm các bạn chơi cùng 1 bạn nào đó, không cho bạn tham gia vào các hoạt động của lớp,...
- 🔑 Nhóm hành vi thể hiện thái độ coi thường, khinh miệt làm cho trẻ bị bắt nạt tự ti, chán nản: khinh thường bạn vì nghèo, vì học kém, vì xấu,...
- 🔑 Bắt nạt thông qua các thiết bị công nghệ.

HỘP THÔNG TIN SỐ 3 Sự khác nhau giữa Bạo lực và Bắt nạt học đường

Bạo lực học đường

Bạo lực học đường xảy ra giữa học sinh với học sinh hoặc có thể giữa học sinh với thầy cô, nhân viên nhà trường.

Các nhóm trẻ bạo lực cân bằng về quyền lực, sẵn sàng phản kháng lại hành vi bạo lực, như cãi vã hay tranh luận, xung đột giữa các bên...

Vụ việc bạo lực thường có xu hướng không lặp lại trên cùng một hoặc một nhóm học sinh cố định.

Bạo lực xuất phát từ mâu thuẫn cá nhân, và được sử dụng nhằm giải quyết mâu thuẫn giữa hai bên.

Bạo lực thường dễ thấy và được coi là sự vi phạm qui định, pháp luật, không thể chấp nhận được.

Dù có một số khác biệt nhưng giữa bắt nạt và bạo lực lại có các mối liên hệ chặt chẽ: Cả người bắt nạt và bị bắt nạt ở tuổi học sinh, đều dễ mất kiểm soát và có hành vi mang tính chất bạo lực. Cả bạo lực lẫn bắt nạt đều làm học sinh sợ hãi, lo lắng và có thể dẫn đến bỏ học.

Bắt nạt học đường

Là hành vi chỉ xảy ra giữa học sinh với học sinh.

Trẻ bắt nạt và trẻ bị bắt nạt mất cân bằng quyền lực. Trẻ bắt nạt là người mạnh hơn, có lợi thế hơn, còn trẻ bị bắt nạt yếu thế hơn, phục tùng trẻ bắt nạt.

Hành vi bắt nạt xảy ra nhiều lần, lặp đi lặp lại với một đối tượng cụ thể.

Bắt nạt xuất phát từ mong muốn kiểm soát người khác, thể hiện sức mạnh, vị trí của trẻ bắt nạt.

Bắt nạt khó thấy hơn và thường không được coi là vi phạm qui định, pháp luật, dễ bị bỏ qua.

2 Nguyên nhân của hành vi bắt nạt

Bước 1: Thảo luận xác định nguyên nhân (5')

- ★ Giáo viên đặt câu hỏi với CMHS:
? Theo anh/chị nguyên nhân nào khiến trẻ thực hiện hành vi bắt nạt?
- ★ Nếu không CMHS nào đưa ra ý kiến thì giáo viên sẽ ghi các ý kiến trong trong hộp nguyên nhân dưới đây lên bảng để CMHS lựa chọn và thảo luận. Để tiết kiệm thời gian, giáo viên chép các nguyên nhân này ra giấy chỉ việc dính lên bảng khi đến hoạt động này.

Nguyên nhân khiến trẻ thực hiện hành vi bắt nạt

- ☑ Trẻ hư
- ☑ Trẻ bú sữa bình
- ☑ Mâu thuẫn giữa học sinh với nhau
- ☑ Trẻ muốn thể hiện sự oai phong của mình
- ☑ Thường xuyên xem phim ảnh bạo lực và game online
- ☑ Chơi với bạn xấu
- ☑ Bố mẹ không quan tâm
- ☑ Do trẻ chứng kiến bạo lực gia đình.

- ★ Thảo luận. Giáo viên đặt câu hỏi với CMHS:
? Theo anh chị đâu là nguyên nhân dẫn đến việc trẻ sử dụng hành vi bắt nạt?
? Vì sao anh chị cho đó là nguyên nhân?

Bước 2: Phân tích và tổng kết (10')

- ★ Giáo viên sẽ tổng kết nguyên nhân dựa trên hộp thông tin số 3. Tuy nhiên khi tổng kết giáo viên cần lưu ý:
 - ☑ Thông thường mọi người sẽ thường đổ lỗi do trẻ bắt nạt là trẻ hư hỏng. Tuy nhiên không có trẻ nào sinh ra đã hư hỏng. Việc các em có những hành vi bắt nạt trong đó có lỗi của người lớn đã chưa có phương pháp giáo dục phù hợp.
 - ☑ Khi phân tích vụ việc bắt nạt không đổ lỗi hoàn toàn cho trẻ bắt nạt.
 - ☑ Các em vẫn phải chịu trách nhiệm về hành vi của mình, nhưng cần xem xét tổng thể các lý do vì sao trẻ thực hiện hành vi bắt nạt để có cách hỗ trợ, giáo dục trẻ phù hợp.
 - ☑ Không dùng bạo lực để giáo dục, kỷ luật trẻ. Bạo lực chỉ càng khiến trẻ hiểu là "Khi phạm lỗi sẽ bị trừng phạt, bạo lực chính là cách giải quyết vấn đề và thể hiện sức mạnh"
 - ☑ Cần quan tâm, chia sẻ, lắng nghe, tạo cơ hội để trẻ bắt nạt thay đổi hành vi.

HỘP THÔNG TIN SỐ 4 - NGUYÊN NHÂN BẮT NẠT HỌC ĐƯỜNG Nguyên nhân trẻ thực hiện hành vi bắt nạt

Để lý giải cho việc trẻ thực hiện hành vi bắt nạt thì không thể chỉ đổ lỗi cho bản thân trẻ mà cần tìm hiểu những yếu tố góp phần hình thành tính cách, hành vi bắt nạt của trẻ như "như hoàn cảnh gia đình, phương pháp giáo dục của cha mẹ, môi trường sống, quan điểm sống... thì mới có thể lý giải và tìm được phương pháp tác động phù hợp.

1. Bản thân trẻ:

Trẻ bắt nạt thường hạn chế khả năng kiểm soát cảm xúc và thiếu sự cảm thông, chia sẻ với người khác. Trẻ có xu hướng mong muốn trấn áp hoặc chiếm hữu đồ vật của người khác. Trẻ không ý thức được những hậu quả của hành vi bắt nạt, cho rằng người bị bắt nạt xứng đáng bị như thế.

Trẻ hiểu sai về "Sức mạnh" và "Bạo lực". Trẻ cho rằng người mạnh là người có thể áp chế người khác bằng bạo lực. Bạo lực là cách giải quyết vấn đề và là cách thể hiện sự mạnh mẽ, oai phong và người khác sẽ kính nể mình. Với trẻ, bắt nạt là cách để được mọi người chấp nhận, để có được tình bạn, để nổi tiếng, để chứng tỏ quyền lực và ảnh hưởng của mình.

Trẻ bị bạo lực hoặc chứng kiến bạo lực hoặc thường xuyên chơi các trò chơi bạo lực nên bị ám ảnh, bị kích thích và có xu hướng áp dụng hành vi bắt nạt, bạo lực khi mình không hài lòng với người yếu thế hơn.

2. Nhà trường:

Ở trường học trẻ chứng kiến các hình thức trừng phạt thân thể của một số thầy cô giáo, của nhân viên nhà trường với học sinh.

Các hành vi bắt nạt chưa được nhận diện đầy đủ, nhiều hành vi bắt nạt vẫn được cho đó là trò đùa của trẻ nhỏ như: đặt biệt danh xấu, tẩy chay, chê bai, bình phẩm về ngoại hình... Nhà trường chưa nhận được các bằng chứng chứng minh những tổn thương đối với trẻ khi bị bắt nạt, là người bắt nạt hay chứng kiến sự việc, do đó nhà trường chưa có những quy định nghiêm khắc để ngăn chặn các hành vi bắt nạt.

3. Gia đình:

Trẻ có thể là nạn nhân hoặc chứng kiến bạo lực tại gia đình mình. Trẻ thiếu sự quan tâm của gia đình hoặc bị cha mẹ bỏ rơi, hoặc thiếu sự giám sát của cha mẹ, hoặc do cha mẹ tin tưởng vào con cái nên buông lỏng sự quản lý.

4. Môi trường sống:

Trẻ chơi cùng nhóm bạn có xu hướng hoặc có hành vi bắt nạt những người khác.

Bản thân các em cũng chứng kiến các hành vi bạo lực xảy ra trong xã hội.

Từ góc độ giới: Trẻ bị ảnh hưởng bởi những quan điểm, khuôn mẫu giới: Con trai phải thể này, con gái phải thế kia. Những bạn nào khác biệt so với những "chuẩn" này sẽ khiến trẻ khác khó chịu và mong muốn sử dụng sức mạnh để điều chỉnh các bạn theo các chuẩn mực mà trẻ được dạy là đúng.

Những yếu tố trên khiến trẻ đang nhằm tưởng bạo lực, khống chế, áp đặt, điều khiển người khác là cách thể hiện sức mạnh, ảnh hưởng của mình. Do đó trẻ áp dụng điều này với những người mà trẻ có thể bắt nạt được.

3 Kỹ năng hỗ trợ con phòng ngừa bắt nạt

Bước 1: Tìm hiểu cách thức giải quyết vụ việc bắt nạt của CMHS (5')

★ Giáo viên đặt câu hỏi: *Anh/chị thường phản ứng như thế nào khi biết con là người bị bắt nạt hoặc là người bắt nạt?*

★ Giáo viên để 1 vài CMHS đưa ý kiến, sau đó đưa ra những phản ứng của CMHS để họ quan sát (GV có thể viết sẵn ra 1 tờ giấy) và bổ sung bằng cách đặt câu hỏi. *Có phải cha mẹ thường phản ứng như thế này không?*

Khi con bị bắt nạt

- ✔ Túc giận và trừng phạt vì đã không nói ra câu chuyện.
- ✔ Thể hiện sự nghi ngờ "Con đã làm gì để bị bắt nạt?"
- ✔ Thể hiện sự phớt lờ "Chỉ bị chê là béo mà không giải quyết được thì sau này làm được việc gì"
- ✔ Vì con học dốt nên con bị bạn đối xử như thế là không oan.

Khi con đi bắt nạt

- ✔ Trừng phạt: Chửi mắng, đánh.
- ✔ Tra hỏi lý do.
- ✔ Bắt xin lỗi ngay tức khắc.
- ✔ Tra hỏi mà không lắng nghe. Cấm không được chơi với một số bạn.
- ✔ Đánh, mắng ngay trước mặt thầy cô, hàng xóm, bạn bè.

★ Giáo viên tiếp tục thảo luận:

- ? Ngoài những phản ứng này chúng ta còn có những phản ứng nào?
- ? Khi chúng ta hành động như này thì dẫn đến điều gì?

★ Giáo viên tổng kết: Nếu chúng ta phản ứng theo những cách này trẻ sẽ sợ hãi và không muốn chia sẻ câu chuyện với CM, nếu có chia sẻ sẽ không chia sẻ đầy đủ sự việc, điều này sẽ khiến cho việc giải quyết sự việc trở nên khó khăn hơn.

Bước 2: Những điều nên và không nên khi con là người bị bắt nạt hoặc đi bắt nạt (15')

★ Giáo viên đặt câu hỏi:

- ? Chúng ta nên làm gì khi phát hiện con bị bắt nạt?
- ? Chúng ta nên làm gì khi phát hiện con đi bắt nạt?

★ Giáo viên để một vài CMHS chia sẻ ý kiến. Sau đó tổng kết những điều CMHS nên và không nên làm khi con là trẻ bắt nạt hoặc là người bắt nạt. Giáo viên đọc thông tin trong hộp thông tin số 5 để tổng kết.

HỘP THÔNG TIN SỐ 5 - CHA MẸ CÙNG CON ỨNG PHÓ VỚI BNHD

A. ĐỐI VỚI TRẺ BỊ BẮT NẠT: Dưới đây là những điều cha mẹ nên làm để giúp con phòng ngừa, ứng phó với bắt nạt học đường hoặc khi xảy ra bắt nạt học đường:

CHA MẸ KHUYẾN CON để phòng ngừa bắt nạt học đường:

- ✔ Hòa đồng với các bạn, nếu được chơi thân thiết với một nhóm bạn hoặc một vài bạn.
- ✔ Chủ động tham gia các hoạt động của lớp, trò chơi với các bạn vào giờ ra chơi. Điều này sẽ giúp trẻ kết thân với các bạn, hình thành sự tự tin.
- ✔ Hướng dẫn và cho trẻ tham gia một số môn thể thao tăng cường sức khỏe, sự tự tin.
- ✔ Đặt ra các tình huống, cùng thảo luận với trẻ cách ứng phó với tình huống đó.
- ✔ Mua cho trẻ những sách hướng dẫn kỹ năng, giá trị sống, cùng đọc và thảo luận với trẻ.
- ✔ Tránh đi đến những chỗ khuất. Nếu phải đi vào nhà vệ sinh, bãi để xe thì luôn đi cùng nhóm bạn.

CHA MẸ HƯỚNG DẪN CHO CON một số hành động khi đối diện với hành vi bắt nạt.

- ✔ Phớt lờ các hành vi bắt nạt. Bỏ đi khi đối diện với trẻ bắt nạt.
- ✔ Kêu to cho những người xung quanh nghe thấy bị bắt nạt.
- ✔ Khi đối mặt với trẻ bắt nạt, nhìn thẳng vào bạn đó và nói "Mình không chấp nhận hành vi bắt nạt", rồi bỏ đi.
- ✔ Không thể hiện thái độ hiếu chiến, cũng không thể hiện sự yếu đuối van xin.
- ✔ Không tìm cách đánh lại trẻ bắt nạt.

CHA MẸ NÊN LÀM KHI PHÁT HIỆN con có dấu hiệu bị bắt nạt:

- ✔ Không phớt lờ sự việc, coi đó là trò trẻ con. Không quát mắng, nhận xét đánh giá ngay khi trẻ vừa bắt đầu kể chuyện.
- ✔ Không chất vấn trẻ tại sao không nói ra sự việc sớm.
- ✔ Không đổ lỗi cho trẻ.
- ✔ Không để trẻ tự giải quyết sự việc vì trẻ không thể giải quyết nếu không có sự trợ giúp của người lớn.
- ✔ Không khiêu khích, không đánh lại trẻ khác.

B. NẾU TRẺ LÀ NGƯỜI ĐI BẮT NẠT: Dưới đây là những điều cha mẹ nên làm và không nên làm khi biết con có hành vi bắt nạt trẻ khác.

CHA MẸ KHÔNG NÊN:

- ⚠ Dùng bạo lực để ép trẻ nhận ngay sự việc, xin lỗi hoặc hàn gắn mối quan hệ với bạn bị bắt nạt.
- ⚠ Không được lờ đi hành vi bắt nạt của trẻ.
- ⚠ Không được sử dụng hình thức đánh, mắng để trừng phạt hành vi bắt nạt.

CHA MẸ NÊN LÀM:

- ✔ Yêu cầu trẻ chấm dứt ngay hành vi bắt nạt.
- ✔ Trò chuyện để tìm hiểu sự việc, liên hệ với thầy cô để nắm rõ sự việc và thảo luận về hình thức kỷ luật.
- ✔ Đưa ra hình thức kỷ luật nhưng tuyệt đối không sử dụng các biện pháp bạo lực. Giúp trẻ hiểu những hậu quả từ hành vi của mình và cho trẻ biết gia đình phải làm với gia đình bạn bị bắt nạt.
- ✔ Nói rõ với trẻ rằng bố mẹ và nhà trường sẽ theo dõi hành vi của trẻ chặt chẽ và sẽ áp dụng kỷ luật nghiêm khắc hơn nếu trẻ tái diễn hành vi.

CHA MẸ NÊN LÀM ĐỂ PHÒNG NGỪA TÁI DIỄN HÀNH VI BẮT NẠT

- ✔ Phối hợp với giáo viên trong việc giám sát trẻ có tái diễn hành vi bắt nạt hay không.
- ✔ Tăng cường việc trò chuyện với trẻ, tìm hiểu suy nghĩ, những khó khăn trẻ phải đối mặt.
- ✔ Cùng trẻ đọc các tài liệu về kỹ năng sống, giá trị sống. Nếu có thể, hãy cho trẻ tham gia các khóa học ngắn về giá trị sống, kỹ năng sống.
- ✔ Yêu cầu trẻ tham gia hoạt động thể dục thể thao, hoạt động này giúp trẻ giả trí lành mạnh, giải phóng năng lượng dư thừa, không lãng phí thời gian.

Bước 3: Giới thiệu tài liệu dành cho CMHS và tổng kết (5')

- ★ Giáo viên sẽ phát tài liệu, giới thiệu từng phần cho CMHS.
- ★ Cảm ơn các cha mẹ và hẹn cuộc họp lần sau.

HỘP THÔNG TIN SỐ 6 - NHẬN DIỆN TRẺ BỊ BẮT NẠT

Các dấu hiệu cơ thể:

- 🔍 Có những vết thương, hoặc thường xuyên có các vết bầm tím, trầy xước trên cơ thể.
- 🔍 Thường xuyên có biểu hiện mệt mỏi, đau đầu, đau bụng, ốm, khó ngủ, hay gặp ác mộng.

Dấu hiệu về hành vi:

- 🔍 Ăn mặc khác biệt: Quần áo nhem nhuốc, xộc xệch, giữa mùa hè mặc áo dài tay, cổ cài kín...
- 🔍 Sách vở, quần áo, đồ cá nhân thường bị mất hoặc bị phá hỏng. Lấy tiền của bố mẹ và có những lý do khác nhau về việc cần tiền.
- 🔍 Thường ngồi cô độc một chỗ.
Có những hành động hủy hoại bản thân như bỏ nhà, tự làm đau..

Cảm xúc:

- 🔍 Tính cách thay đổi trái ngược với tính cách thông thường của trẻ: Ít nói hơn, hay lo lắng, căng thẳng, hay cáu gắt.

Dấu hiệu nhận thức:

- 🔍 Thay đổi thói quen và không hứng thú với những hoạt động mà trẻ ưa thích hàng ngày.
- 🔍 Ít tham gia các hoạt động của lớp hơn.
- 🔍 Bất ngờ học hành sa sút, hoặc thường bỏ giờ.
- 🔍 Bị bắt nạt kéo dài, ở mức độ nghiêm trọng có thể còn thể hiện triệu chứng tuyệt vọng,
- 🔍 không dám đi học, sợ trường học, ám sợ xã hội, bị sang chấn hoặc có xu hướng tự tử.

Dấu hiệu xã hội:

- 🔍 Trẻ có thể buồn, e ngại, ít tiếp xúc và sợ tiếp xúc hay giao tiếp, cảm thấy khó tin tưởng người khác. Cảm giác bị cô lập.

7 Hướng dẫn trẻ một số cách để ứng phó với hành vi bắt nạt:

BẮT NẠT HỌC ĐƯỜNG - LÀM GÌ ĐỂ GIÚP CON BẠN ?

- 1 Bắt nạt học đường** là hành vi dùng sức mạnh về thể chất hoặc tinh thần để đe dọa hoặc thực hiện các hành vi làm tổn thương bạn yếu thế hơn. Hành vi bắt nạt không xảy ra một lần mà lặp đi lặp lại nhiều lần giữa trẻ trong độ tuổi đến trường.
- 2 Bắt nạt học đường được chia thành 2 hình thức:**

Bắt nạt thể chất: Là những hành vi như đánh, trấn lột đồ vật, bắt làm bài tập hộ, bắt công nạp tiền, đồ.

Bắt nạt tinh thần: Là những hành vi như đe dọa, mắng chửi, đặt biệt danh xấu, trêu trọc, nói xấu, tung tin đồn thất thiệt, quay clip, chụp lén, chỉnh sửa ảnh, viết bài, vẽ tranh có nội dung bôi xấu rồi đưa lên mạng.

Dự án Trường học An toàn, Thân thiện và Bình đẳng thành phố Hà Nội

3 Các dấu hiệu con bạn đang bị bắt nạt:

- Bên ngoài:** Có vết thương, vết bầm tím, trầy xước, quần áo nhem nhuốc, xộc xệch.
- Hành vi:**
 - Ăn mặc khác biệt: giữa mùa hè mà mặc áo dài tay, cổ cài kín.
 - Có biểu hiện mệt mỏi, buồn bã, đau đầu, đau bụng, khó ngủ, gặp ác mộng.
 - Thay đổi thói quen, không hứng thú với những hoạt động mà trẻ ưa thích.
 - Sợ đến trường, học hành sa sút hoặc bỏ tiết.
 - Đồ dùng cá nhân thường bị mất hoặc bị phá hỏng.
- Lấy tiền của bố mẹ và có nhiều lý do khác nhau về việc cần tiền.
- Tìm đường khác đi tới trường.
- Bỏ nhà hoặc nói về tự tử.
- Tâm lý:** Ít nói hơn, hay lo lắng, căng thẳng, cấu gắt, buồn, ủ rũ, sợ hãi, tránh tiếp xúc với các bạn bè.

4 Trẻ bị bắt nạt có thể sẽ:

- Giảm sút kết quả học tập, trẻ sợ đến trường, bỏ tiết và có thể bỏ học.
- Cầu bản, xa lánh bạn bè, thấy cô, bố mẹ.
- Tự ti, nhút nhát, trầm cảm, thiếu quyết đoán.
- Lo lắng, sợ hãi, thu mình, mệt mỏi, mất ngủ, đau đầu, đau dạ dày...
- Chán ghét bản thân, tìm đến thuốc an thần, chất gây nghiện.

5 Trẻ đi bắt nạt có thể sẽ:

- Giảm sút kết quả học tập, bỏ tiết và có thể bỏ học.
- Phát sinh tâm lý nặng nề, coi thường người khác, cho bạo lực là cách giải quyết vấn đề.
- Bị thương tích, thậm chí có thể dẫn đến thiệt mạng nếu bị người khác phản kháng lại.

6 Những điều CHA MẸ NÊN LÀM và KHÔNG NÊN LÀM khi phát hiện trẻ bị bắt nạt

Không nên

- Phớt lờ sự việc hay cho đó là trò trẻ con.
- Chối vấn, đổ lỗi cho con.
- Để con tự giải quyết sự việc.
- Dạy con dùng bạo lực để chống lại hành vi bắt nạt.
- Tim trẻ bắt nạt để xử lý, trừng trị.

Nên

- Lắng nghe, khuyến khích con kể lại sự việc.
- Cùng con đưa ra các giải pháp ứng phó với hành vi bắt nạt.
- Hướng dẫn con 8 bước để phòng tránh bắt nạt.
- Đảm bảo sự an toàn cho con nếu cần thiết (đưa đón con đi học trong một thời gian).
- Trao đổi với giáo viên, cán bộ tham vấn, cha mẹ của trẻ bắt nạt để tìm cách giải quyết tận gốc sự việc.

**CHUYÊN ĐỀ 4:
GIÚP CON AN TOÀN KHI SỬ DỤNG
INTERNET**

“Roi vọt không làm trẻ nên người”

Dự án Trường học An toàn, Thân thiện và Bình đẳng

Bất ngờ qua mạng là gì?

Bất ngờ qua mạng xảy ra khi trẻ sử dụng internet, thư điện tử, tin nhắn điện tử, các trang mạng xã hội, các diễn đàn và hội trên mạng. Các hành vi bất ngờ qua mạng phổ biến như bị gửi tin nhắn đe dọa, bị nói xấu, bị mạo danh, bị đăng tải các hình ảnh cá nhân gây tổn thương đến tinh thần.

Dấu hiệu con bạn đang bị bắt nạt trên mạng?

- Buồn, tức giận, thất vọng sau khi sử dụng internet hoặc điện thoại.
- Lo lắng khi nhận được tin nhắn.
- Giấu hoặc tắt phớt máy tính/điện thoại khi có người khác.
- Thu mình, không tham gia vào các hoạt động vui chơi bình thường.
- Học hành sa sút, không muốn đi học.
- Thay đổi thói quen hàng ngày.
- Có các dấu hiệu của sự hoảng sợ hoặc thất vọng.

Hậu quả của hành vi bắt nạt qua mạng?

Bất cứ hành vi bắt nạt qua mạng nào đều có thể gây cho con bạn bị tổn thương, tức giận, thấy mình vô dụng, bị cô lập hoặc dẫn đến tình trạng lo sợ, hoang mang, tự ti, và thậm chí muốn tự tử. Trong nhiều trường hợp, bắt nạt qua mạng có thể gây tổn thương nhiều hơn cả hành vi bắt nạt trực tiếp.

“Yêu thương mạnh hơn lời quát/mắng”

Để giúp con phòng tránh bị bắt nạt qua mạng, tôi sẽ nói với con KHÔNG:

- Đăng tải, chia sẻ thông tin cá nhân của bản thân không chia sẻ mật khẩu cho bất kỳ ai ngoại trừ cho bố, mẹ.
- Đăng những thông tin mà con không muốn bạn bè nhìn thấy.
- Gửi thư điện tử, tin nhắn khi con đang tức giận.
- Gửi các tin nhắn bắt nạt bạn khác
- Trả lời bất cứ một tin nhắn, thư điện tử, bài đăng nào hoặc trả thù kẻ đang bắt nạt.
- Bỏ lời hoặc tra tấn bản thân mình.

Và con NÊN

- Cư xử đúng mực, lịch sự khi ở trên mạng.
- Chấp nhận hệ của kẻ bắt nạt hoặc xóa tin nhắn, không đọc chúng hoặc
- Lưu lại bằng chứng hành vi bắt nạt qua mạng để tố cáo.
- Nói với bạn bè đừng hành vi bắt nạt qua mạng
- Chia sẻ với cha mẹ, thầy cô khi bị bắt nạt qua mạng
- Không tự mình giải quyết các hành vi bắt nạt.
- Học cách đối mặt với căng thẳng.
- Đánh thời gian cho các việc con yêu thích.

Đơn vị hỗ trợ

Phòng tham vấn trường học:
 Tổng đài 18001567
 Trang tư vấn trực tuyến: <http://ask14.vn>

TÀI LIỆU DÀNH CHO GIÁO VIÊN
HƯỚNG DẪN LỒNG GHÉP NỘI DUNG PHÒNG CHỐNG BẠO LỰC TRÊN CƠ SỞ GIỚI TẠI TRƯỜNG HỌC VÀO CUỘC HỌP CHA MẸ HỌC SINH

CHUYÊN ĐỀ 4: GIÚP CON AN TOÀN KHI SỬ DỤNG MẠNG INTERNET

I. MỤC TIÊU BUỔI THẢO LUẬN

Sau buổi thảo luận, cha mẹ học sinh (CMHS) có thể:

- Cha mẹ hiểu được những nguy cơ, rủi ro mà con mình có thể gặp phải khi sử dụng mạng Internet.
- Áp dụng các phương pháp giúp con an toàn khi sử dụng mạng Internet.

II. CHUẨN BỊ

1. Giáo cụ:

- Bảng, phấn viết bảng, tờ rơi phát cho cha mẹ học sinh, áp phích.

2. Giáo viên:

- Một tuần trước khi cuộc họp CMHS diễn ra, giáo viên khuyến khích học sinh chia sẻ “những rắc rối, khó khăn gặp phải khi con sử dụng mạng Internet mà em từng gặp phải hay biết”. Giáo viên giải thích với học sinh: Hoạt động này để thầy cô và cha mẹ hiểu và có những ứng xử phù hợp với mong muốn của các em. Các em có thể để tên mình hoặc không, thầy/cô sẽ đảm bảo các thông tin này sẽ được bảo mật.
- Giáo viên thống nhất nguyên tắc làm việc dưới đây trước khi trao đổi:
 - ▶ CMHS tích cực đưa ra ý kiến, quan điểm. Tất cả các ý kiến đều bình đẳng và được tôn trọng.
 - ▶ Giữ bí mật nếu câu chuyện của học sinh được chia sẻ.
 - ▶ Việc thảo luận nhằm tìm hướng giúp đỡ, bảo vệ các em. Tuyệt đối không bạo lực con nếu con đã từng hoặc đang là người bị bắt nạt hoặc đi bắt nạt.
- Giáo viên nhấn mạnh vai trò, sự giáo dục của cha mẹ trong việc giúp con phòng ngừa bị bắt nạt qua mạng.
- Giáo viên khuyến khích và tạo không khí thân thiện cởi mở để CMHS chủ động đưa ý kiến trong quá trình thảo luận bằng cách: Lắng nghe, đặt các câu hỏi phản hồi, không chê bai và cảm ơn khi CMHS bày tỏ quan điểm.

III. TIẾN TRÌNH THỰC HIỆN (60 phút)

BƯỚC 1: THỰC TRẠNG SỬ DỤNG MẠNG INTERNET CỦA HỌC SINH

Giáo viên bắt đầu buổi thảo luận bằng câu hỏi

- Những gia đình nào đang cho con sử dụng điện thoại có kết nối internet?
- Những gia đình nào đang cho con sử dụng máy tính, máy tính bảng có kết nối internet?

BƯỚC 2: THỰC TRẠNG BẮT NẠT QUA MẠNG

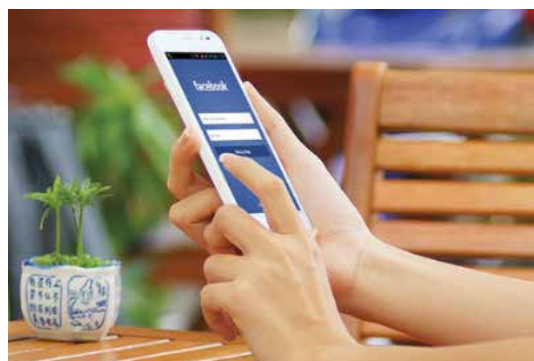
Giáo viên ghi số lượng lên bảng và chia sẻ

Sử dụng công nghệ nghĩa là việc bắt nạt không còn giới hạn trong sân trường, góc phố nữa. Cứ 3 trẻ sử dụng công nghệ thông tin thì có 1 trẻ đã từng bị bắt nạt qua mạng.

BƯỚC 3: VẬY BẮT NẠT QUA MẠNG LÀ GÌ

Giáo viên có thể đọc to, hoặc chiếu khái niệm sau lên bảng

Bắt nạt qua mạng xảy ra khi trẻ sử dụng internet, thư điện tử, tin nhắn điện tử, các trang mạng xã hội, các diễn đàn xã hội trên mạng, trò chuyện với bạn bè qua mạng hoặc sử dụng các công nghệ điện tử khác để đe dọa hoặc làm tổn thương một trẻ khác. Không giống như các hình thức bắt nạt thông thường, bắt nạt qua mạng không cần phải có sức khỏe tốt hoặc cần phải đối

Nếu con bạn đang là nạn nhân của bắt nạt qua mạng, hãy nhớ rằng, con bạn không phải là trường hợp duy nhất. Cứ 3 trẻ vị thành niên thì 1 trẻ đã từng bị bắt nạt qua mạng.

mặt trực tiếp. Bắt nạt qua mạng xảy ra dưới tất cả các hình thức với bất kể ai kết nối internet hoặc điện thoại di động. Bắt nạt qua mạng có thể tra tấn nạn nhân trong cả 24h trong ngày và theo nạn nhân đến mọi nơi, kể cả ở nhà cũng không phải là nơi an toàn cho nạn nhân, bởi vì chỉ cần một hành động nhấn chuột, hàng ngàn người đang sử dụng internet có thể chứng kiến việc nạn nhân bị tổn thương.

BƯỚC 4: CÁC HÌNH THỨC BẮT NẠT QUA MẠNG

Giáo viên viết sẵn lên bia giấy và đính lên bảng hoặc sử dụng máy chiếu

BƯỚC 5: DẤU HIỆU CON BẠN BỊ BẮT NẠT QUA MẠNG VÀ HẬU QUẢ

Giáo viên đặt câu hỏi “Dấu hiệu con bạn bị bắt nạt qua mạng và hậu quả?” Mời một vài cha mẹ trả lời. Sau đó, giáo viên kết luận bằng cách đưa ra hộp thông tin sau.

Dấu hiệu của hành vi bắt nạt qua mạng

Con bạn có thể là nạn nhân của bắt nạt qua mạng nếu:

- ✓ Con buồn, tức giận, thất vọng trong khi hoặc sau khi sử dụng internet hoặc điện thoại
- ✓ Trông lo lắng khi nhận được tin nhắn, thư điện tử
- ✓ Tránh không thảo luận hoặc có hành vi dấu/ tắt phụt máy tính/điện thoại
- ✓ Thu mình, không tham gia vào các hoạt động vui chơi bình thường trong gia đình hoặc với bạn bè
- ✓ Học hành sa sút không rõ nguyên nhân.
- ✓ Không muốn đi học hoặc tránh hoạt động tập thể.
- ✓ Thể hiện sự thay đổi trong hành vi hàng ngày, trong thói quen đi ngủ, ăn uống không ngon miệng hoặc có các dấu hiệu của sự hoảng sợ, hoặc thất vọng

Hậu quả của hành vi bắt nạt qua mạng

Bất cứ hành vi bắt nạt qua mạng nào đều có thể gây cho con bạn bị tổn thương, tức giận, thấy mình vô dụng, bị cô lập thậm chí tự tử hoặc dẫn đến tình trạng lo sợ, hoang mang, tự ti. Trong nhiều trường hợp, bắt nạt qua mạng có thể gây tổn thương nhiều hơn cả hành vi bắt nạt trực tiếp.

- ✓ Bắt nạt qua mạng có thể xảy ra ở bất kỳ nơi nào, bất kỳ lúc nào, kể cả ở nơi an toàn nhất với bạn như là nhà hoặc vào thời điểm mà bạn không nghĩ đến như lúc bạn đang ở với người thân.
- ✓ Rất nhiều kẻ giấu mặt khi bắt nạt bạn qua mạng. Bạn không thể biết chắc là ai đang bắt nạt bạn. Điều này càng làm bạn lo lắng, sợ hãi hơn. Và kẻ bắt nạt luôn tin rằng chúng không bị phát hiện vì chúng sử dụng tên giả. Vì kẻ đi bắt nạt không chứng kiến được các cảm xúc bị tổn thương của bạn, nên chúng thường tiếp tục quấy rối, bắt nạt chứ không dừng hành vi như khi bắt nạt trực tiếp.
- ✓ Sẽ có hàng ngàn người chứng kiến hành vi bắt nạt qua mạng. Ví dụ thư điện tử có thể gửi đến cho hàng trăm người. Và càng nhiều người biết, thì nạn nhân càng bị tổn thương nhiều hơn.

BƯỚC 6: GIÚP CON PHÒNG NGỪA VÀ ỨNG PHÓ VỚI HÀNH VI BẮT NẠT

Giáo viên đặt câu hỏi “Kinh nghiệm của bố mẹ đã giúp con đối đầu với hành vi bắt nạt qua mạng?” Mời một vài cha mẹ học sinh trả lời. Sau đó, giáo viên kết luận bằng cách đưa ra hộp thông tin sau.

Mẹo giúp con bạn vượt qua hành vi bắt nạt qua mạng

Nếu con bạn bị bắt nạt qua mạng, một điều quan trọng con bạn cần làm là KHÔNG trả lời bất cứ một tin nhắn, thư điện tử, bài đăng nào, cho dù nó là đã gây tổn thương đến con bạn như thế nào hoặc nó bịa đặt sự thật về con bạn thế nào. Trả lời sẽ làm tình huống tồi tệ hơn và việc bạn trả lời/đáp trả là bạn đã giúp kẻ đi bắt nạt đạt được mục tiêu của chúng, do vậy, đừng bao giờ giúp kẻ bắt nạt đạt được mục tiêu của chúng.

Thứ 2, nhắc con bạn đừng bao giờ trả thù kẻ bắt nạt qua mạng bởi con bạn sẽ trở thành nạn nhân tiếp theo. Nó không chỉ làm cho vấn đề trở lên tồi tệ hơn mà nó có thể đưa con bạn vào vòng lao lý. Nếu con bạn không nói trực tiếp, thì đừng nói trên mạng.

Thay vào đó, hãy đáp trả với kẻ bắt nạt bằng cách:

- Lưu bằng chứng của hành vi bắt nạt qua mạng, Lưu các tin nhắn đe dọa hoặc chụp màn hình điện thoại, máy tính và sau đó, mang đi báo cáo với người tin cậy/người lớn có trách nhiệm như bố, mẹ, thầy cô hoặc cán bộ tham vấn trường học. Nếu con bạn không báo cáo vụ việc đó, kẻ đi bắt nạt sẽ tiếp tục gây chuyện.
- Báo cáo các lời đe dọa hoặc các tin nhắn dung tục cho cảnh sát. Trong rất nhiều trường hợp, các hành vi đe dọa, quấy rối tình dục qua mạng sẽ bị pháp luật xử lý.
- Không nao núng. Bắt nạt qua mạng hiếm khi chỉ xảy ra một hoặc hai lần. Nó sẽ diễn ra nhiều lần với con bạn. Vì vậy, giống như hành vi bắt nạt qua mạng, con bạn cần phải thận nhiên, báo cáo tất cả các hành vi bắt nạt đó cho đến khi các hành vi đó chấm dứt. Chẳng có lý do gì mà con bạn phải nhậy dựng lên với các hành vi bắt nạt qua mạng.
- Ngăn chặn việc bắt nạt qua mạng, bằng cách chặn email, số điện thoại, và xóa danh bạ của kẻ bắt nạt trên danh bạ của bạn. Báo cáo hoạt động của kẻ bắt nạt với nhà cung cấp dịch vụ hoặc với đơn vị quản trị trang web hoặc mạng xã hội. Kẻ đi bắt nạt có thể đã vi phạm các điều khoản cam kết khi tham gia sử dụng các dịch vụ đó và có thể, kẻ bắt nạt sẽ bị trừng trị.

Nếu con bạn bị bắt nạt, hãy nói với con:

- Đừng đổ lỗi cho chính mình. Đó không phải là lỗi của con. Không quan trọng là kẻ bắt nạt qua mạng nói gì hoặc làm gì, con không cần phải xấu hổ vì con là ai và con đã làm gì. Kẻ đi bắt nạt mới là kẻ có lỗi và đáng bị xấu hổ.
- Cố gắng nhìn nhận kẻ bắt nạt dưới góc nhìn khác. Kẻ bắt nạt có thể là kẻ không hạnh phúc, là người bi quan và là kẻ muốn kiểm soát cảm giác của con vì vậy họ muốn con cũng không hạnh phúc, không vui giống họ. Đừng bao giờ để kẻ bắt nạt đạt được mong muốn của họ.

- Đừng tự tra tấn bản thân mình. Đừng làm cho vấn đề tồi tệ hơn thông qua việc đọc đi đọc lại các tin nhắn/thư điện tử/bài đăng đó. Thay vào đó, hãy xóa nó đi và chỉ suy nghĩ về những điều tích cực của bản thân mình. Có rất nhiều điều làm con tự hào vì bản thân con.
- Tìm kiếm sự hỗ trợ. Hãy nói với cha mẹ, thầy cô, cán bộ tham vấn trong trường hoặc một người lớn đáng tin cậy. Gặp cán bộ tư vấn không có nghĩa là con đang có vấn đề.
- Học cách đối mặt với căng thẳng. Tìm cách giải tỏa căng thẳng để con không cảm thấy quá sức vì bị bắt nạt qua mạng. Tập thể dục, ngồi tĩnh tâm, trò chuyện vui vẻ, vận động chân tay, thở sâu là các cách để giúp con giải tỏa căng thẳng.
- Dành thời gian cho các việc con yêu thích. Con càng dành nhiều thời gian cho các hoạt động con yêu thích, gặp gỡ bạn bè tốt, những người không tham gia vào trò bắt nạt qua mạng sẽ giảm được các ảnh hưởng của bắt nạt qua mạng đến cuộc sống của con.

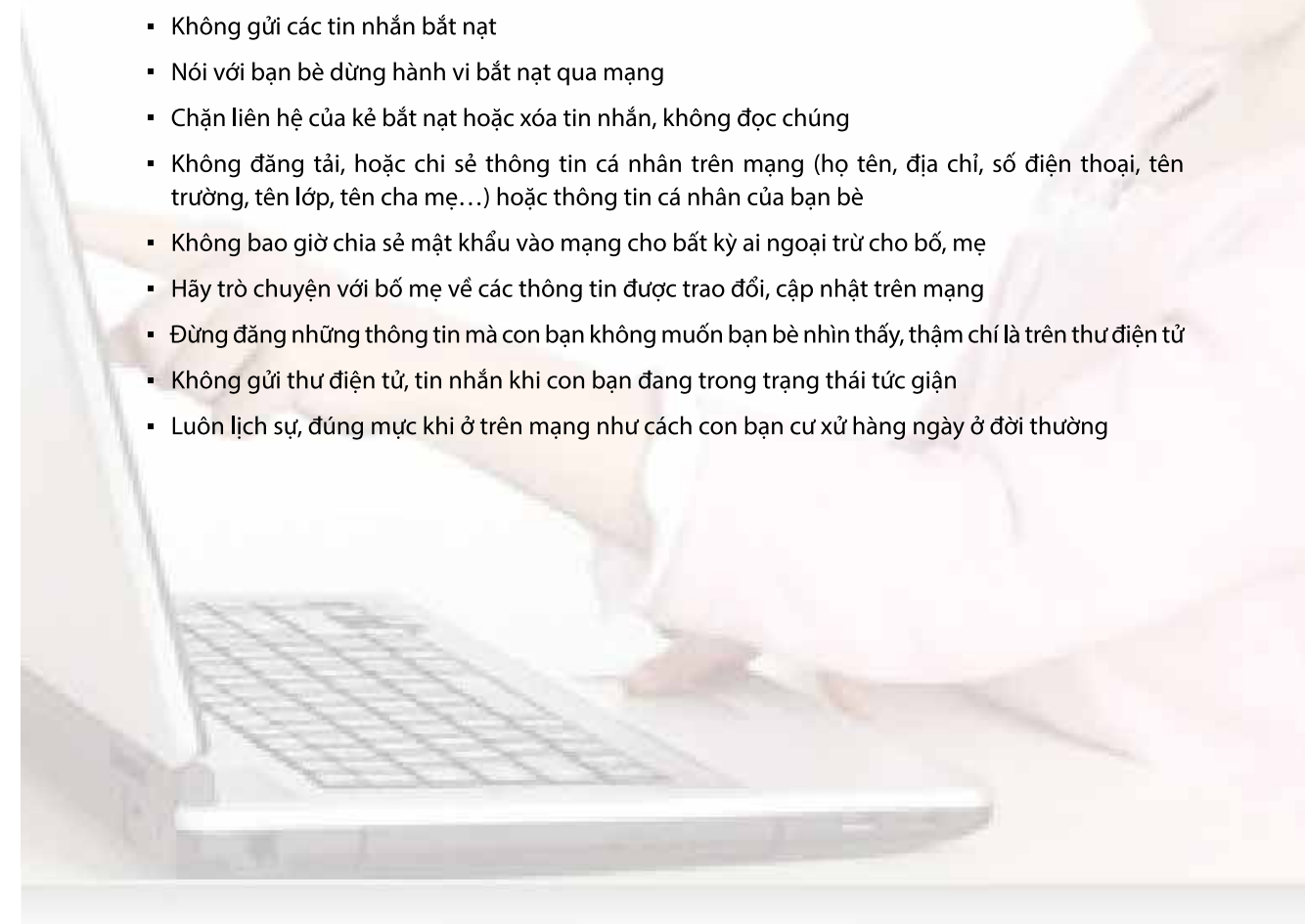
CHA MẸ VÀ THẦY CÔ LÀM ĐƯỢC GÌ?

Cho dù tổn thương đến mức độ nào, trẻ thường ngại trao đổi với bố mẹ và thầy cô về các hành vi bắt nạt qua mạng bởi vì các em sợ nói ra các em sẽ không được sử dụng các thiết bị điện tử như máy tính, điện thoại nữa. Trong khi cha mẹ luôn cố kiểm soát việc con sử dụng các thiết bị công nghệ, thì cha mẹ, thầy cô, không dùng biện pháp trừng phạt con khi con bị bắt nạt qua mạng là tịch thu các thiết bị đó. Thay vào đó, cha mẹ khẳng định với con là cha mẹ sẽ không cấm con sử dụng internet nếu các con chia sẻ khi bị bắt nạt qua mạng.

HÃY NGĂN CHẶN HÀNH VI BẮT NẠT TRƯỚC KHI BẮT ĐẦU

Để con an toàn khi sử dụng công nghệ thông tin, hãy dạy con:

- Không gửi các tin nhắn bắt nạt
- Nói với bạn bè dừng hành vi bắt nạt qua mạng
- Chặn liên hệ của kẻ bắt nạt hoặc xóa tin nhắn, không đọc chúng
- Không đăng tải, hoặc chi sẻ thông tin cá nhân trên mạng (họ tên, địa chỉ, số điện thoại, tên trường, tên lớp, tên cha mẹ...) hoặc thông tin cá nhân của bạn bè
- Không bao giờ chia sẻ mật khẩu vào mạng cho bất kỳ ai ngoại trừ cho bố, mẹ
- Hãy trò chuyện với bố mẹ về các thông tin được trao đổi, cập nhật trên mạng
- Đừng đăng những thông tin mà con bạn không muốn bạn bè nhìn thấy, thậm chí là trên thư điện tử
- Không gửi thư điện tử, tin nhắn khi con bạn đang trong trạng thái tức giận
- Luôn lịch sự, đúng mực khi ở trên mạng như cách con bạn cư xử hàng ngày ở đời thường

CHUYÊN ĐỀ 5: GIÚP CON PHÒNG TRÁNH QUẤY RỐI VÀ XÂM HẠI TÌNH DỤC

Hãy hành động để bảo vệ con bạn

ĐẤU HIỆU TRẺ CÓ THỂ BỊ QUẤY RỐI, XÂM HẠI TÌNH DỤC

- ☑ Có các hành vi vệ sinh bất thường (sợ tắm/tắm liên tục).
- ☑ Có các dấu hiệu tổn thương, đau đớn cơ thể.
- ☑ Sự dửng dưng, đến gần.
- ☑ Tuyệt vọng, lo lắng.
- ☑ Ăn uống bất thường.
- ☑ Sự đến trường/về nhà, sợ chỗ đông người.
- ☑ Kết quả học tập giảm sút.
- ☑ Có những dấu hiệu mang thai (đối với con gái).

LÀ CHA MẸ TÔI SẼ DẠY CON:

- 01 CƠ THỂ CON LÀ CỦA RIÊNG CON**
- 02 CƯỜNG QUYẾT TỪ CHỐI HÀNH VI QUẤY RỐI, XÂM HẠI TÌNH DỤC.**
- 03 HẾT LÊN để tìm kiếm sự giúp đỡ.**
- 04 BỎ CHẠY** khi bị quấy rối, xâm hại.
- 05 KỂ VỚI NGƯỜI TIN CẬY** để nhận được sự giúp đỡ.

Hãy hành động để bảo vệ con bạn

LÀ CHA MẸ TÔI SẼ:

- 01 LẮNG NGHE và TÔN TRỌNG** câu chuyện của con.
- 02 TRẦN AN và KHÔNG ĐỒ LỐI** cho con
- 03 HỖ TRỢ CON** kiểm tra y tế và TRÁNH XA kẻ quấy rối, xâm hại.
- 04 TÌM KIẾM SỰ GIÚP ĐỠ và BẢO CAO** sự việc với người tin cậy và cơ quan chức năng.

Đơn vị hỗ trợ
Phòng tham vấn trường học:
Tổng đài 18001567
Trang tư vấn trực tuyến: <http://ask14.vn>

DỰ ÁN TRƯỜNG HỌC AN TOÀN, THÂN THIỆN VÀ BÌNH ĐẲNG

Tài liệu dành cho giáo viên
HƯỚNG DẪN LỒNG GHÉP NỘI DUNG PHÒNG CHỐNG BẠO LỰC GIỚI TẠI TRƯỜNG HỌC VÀO CUỘC HỌP CHA MẸ HỌC SINH

**CHUYÊN ĐỀ 5:
GIÚP CON PHÒNG TRÁNH QUẤY RỐI VÀ XÂM HẠI TÌNH DỤC**

I. MỤC TIÊU BUỔI THẢO LUẬN

Sau buổi thảo luận, cha mẹ học sinh (CMHS) có thể:

- Nhận diện các nguy cơ quấy rối và xâm hại tình dục.
- Biết cách và hướng dẫn con các kỹ năng để nhận diện và ứng phó với các hành vi quấy rối và xâm hại tình dục.

II. CHUẨN BỊ

1. Giáo cụ:

- Bảng, phấn viết bảng, tờ rơi phát cho cha mẹ học sinh, áp phích, máy tính, máy chiếu, hệ thống âm thanh (nếu cần).

2. Ban giám hiệu và giảng viên nguồn:

- Chuẩn bị, phân phát các tài liệu hướng dẫn và tài liệu cho các giáo viên chủ nhiệm các lớp.
- Tải clip, tài liệu liên quan cho phần trình chiếu, chia sẻ với các giáo viên chịu trách nhiệm để thực hiện:
<https://drive.google.com/file/d/0B0ChnEiPbSNbZnZ5SThuemh4Szg/view?usp=sharing>.

- Hướng dẫn cho giáo viên chủ nhiệm cách tổ chức, triển khai.

3. Giáo viên chủ nhiệm:

- Chuẩn bị các thẻ màu ghi các hành vi quấy rối, xâm hại tình dục (ghi bằng bút dạ để cha mẹ có thể đọc được).
- Thống nhất nguyên tắc làm việc dưới đây trước khi trao đổi: i) CMHS tích cực đưa ra ý kiến, quan điểm, ii) Tất cả các ý kiến đều bình đẳng và được tôn trọng và iii) Giữ bí mật nếu câu chuyện của học sinh được chia sẻ.
- Nhấn mạnh vai trò của cha mẹ trong việc phòng tránh, ngăn chặn quấy rối và xâm hại tình dục.
- Tạo không khí thân thiện, cởi mở và khuyến khích CMHS đưa ra các ý kiến trong quá trình thảo luận bằng cách: Đặt câu hỏi, lắng nghe, phản hồi tích cực, không chê bai và cảm ơn khi CMHS bày tỏ quan điểm.

III. TIẾN TRÌNH THỰC HIỆN

Dựa trên phản hồi của các trường trong đánh giá giữa kỳ dự án cho thấy hoạt động truyền thông CMHS cần sử dụng các phương tiện, hình ảnh trực quan sinh động hiệu quả hơn, đồng thời tiết kiệm thời gian cho các giáo viên chủ nhiệm. Do vậy, Dự án đề xuất hai phương án thực hiện truyền thông dưới đây, các trường thực hiện tùy vào điều kiện thực tế:

- ➔ **Phương án A:** Truyền thông cho tất cả CMHS của toàn trường tại hội trường lớn hoặc sân trường. Dự án khuyến nghị tất cả các trường nên sử dụng phương án này để tiết kiệm thời gian cho giáo viên chủ nhiệm và tăng cường hiệu quả của hoạt động truyền thông bằng việc sử dụng các thiết bị hỗ trợ trực quan, sinh động. Hoạt động này diễn ra trong khoảng 45 phút. Giảng viên nguồn và Ban giám hiệu chịu trách nhiệm điều hành hoạt động này. Ngoài ra, các trường có máy chiếu, máy vi tính cho từng phòng học cũng có thể áp dụng phương án truyền thông này.
- ➔ **Phương án B:** Giáo viên chủ nhiệm truyền thông cho CMHS từng lớp. Phương án này nên áp dụng cho các trường không thể tổ chức họp toàn trường và không có các phương tiện hỗ trợ như máy chiếu, máy tính.

2

PHƯƠNG ÁN A – HƯỚNG DẪN TRUYỀN THÔNG CMHS TOÀN TRƯỜNG HOẶC CÁC LỚP CÓ MÁY CHIẾU VÀ MÁY TÍNH

Quấy rối, xâm hại tình dục trẻ em có đáng để cha mẹ quan tâm?

Giáo viên mời CMHS xem clip đã tải về thực trạng về quấy rối, xâm hại tình dục trẻ em:
<https://drive.google.com/file/d/0B0ChnEiPbSNbZnZ5SThuemh4Szg/view?usp=sharing>

Giáo viên bổ sung thông tin sau: Trong thời gian gần đây các phương tin thông tin đại chúng đưa tin về các vụ việc liên quan đến quấy rối và xâm hại tình dục trong trường học như:

- Vụ 23 học sinh nữ ở trường dân tộc nội trú tại Lào Cai bị xâm hại tình dục bởi nghi phạm là một nhân viên bảo vệ trường;
- Một thầy giáo luồn tay qua nách học sinh nữ để hướng dẫn bài tập.

Thế nào là các hành vi quấy rối, xâm hại tình dục trẻ em?

Là các bình luận, cử chỉ, hành vi tình dục hoặc ám chỉ tình dục với người dưới 18 tuổi như:

1. Nhìn vào bộ phận sinh dục, phô bày bộ phận sinh dục hoặc bắt trẻ nhìn vào bộ phận sinh dục của họ ...
2. Bình luận thô tục về hình thức của trẻ, gửi tin nhắn yêu đương, thư tình tới trẻ...
3. Quan hệ tình dục với trẻ, đụng chạm hoặc sờ vào bộ phận sinh dục, cơ thể của trẻ với mục đích tình dục, hoặc dụ dỗ trẻ sờ vào vùng kín của người đó, lột quần áo của trẻ...
4. Cho trẻ xem các ấn phẩm khiêu dâm, nghe âm thanh kích dục...
5. Chụp ảnh trẻ với mục đích tình dục, đăng ảnh trẻ mà không được phép...

3

6. Bắt cóc, đưa trẻ đi mà không có sự cho phép của cha mẹ, người giám hộ, ép trẻ thực hiện hành vi gởi dục, ép trẻ quan hệ tình dục với người khác...

Thủ phạm quấy rối và xâm hại tình dục trẻ em có thể là bất cứ ai, bao gồm cả nam giới và nữ giới, thuộc mọi nghề nghiệp, lứa tuổi, địa vị xã hội, điều kiện kinh tế. Nam có thể xâm hại nữ, nữ xâm hại nam, nam xâm hại nam và nữ xâm hại nữ.

Cả trẻ em trai và trẻ em gái đều có thể trở thành nạn nhân của hành vi quấy rối và xâm hại tình dục trẻ em. Theo thống kê của Quỹ dân số Liên hợp quốc, tỉ lệ xâm hại tình dục ở trẻ em trai là gần 17% và trẻ khuyết tật có nguy cơ cao gấp 4 lần.

Hậu quả của quấy rối, xâm hại tình dục đối với trẻ là gì?

Trẻ bị quấy rối, xâm hại có thể bị ảnh hưởng nặng nề về cả thể chất và tâm lý, tình cảm như sau:

a) Về thể chất:

- ♦ Tổn thương, sưng tấy ở bộ phận sinh dục hay hậu môn.
- ♦ Mang thai (đối với em gái).
- ♦ Mắc các bệnh lây qua đường tình dục.
- ♦ Đi lại hoặc ngồi khó khăn.
- ♦ Ngoài ra có thể bị đau bụng, đau đầu, mất ngủ, thay đổi khẩu vị.

b) Về tâm lý:

- ♦ Cảm giác tội lỗi, thường tự đổ lỗi cho bản thân.
- ♦ Cảm giác lo lắng, sợ hãi.
- ♦ Cảm giác tuyệt vọng.
- ♦ Có ý định tự tử.
- ♦ Tự làm thương tổn mình.
- ♦ Cảm giác tức giận.
- ♦ Có xu hướng nghiện tình dục, hoặc đi xâm phạm tình dục người khác.

Hiện nay rất nhiều trường hợp trẻ vị thành niên có quan hệ tình dục với nhau, điều này có thể dẫn đến những hậu quả như mang thai ngoài ý muốn, mắc các bệnh lây qua đường tình dục. Ngoài ra, trẻ vị thành niên có thể bị xử lý pháp luật nếu bị cáo buộc vào các tội hiếp dâm, cưỡng hiếp, giao cấu với trẻ em. Vì vậy, cha mẹ có vai trò rất lớn trong việc giáo dục con cái về sức khỏe sinh sản và tình dục an toàn.

Làm sao để nhận biết trẻ đang bị quấy rối, xâm hại tình dục?

Dưới đây là một số dấu hiệu cơ bản để chỉ ra trẻ có thể đã bị quấy rối, xâm hại tình dục. Có nhiều trẻ không nói ra và vì vậy việc nhận ra các dấu hiệu này phụ thuộc rất nhiều vào sự quan tâm của người lớn. Các biểu hiện cơ bản của trẻ bị quấy rối, xâm hại tình dục:

- ♦ Có các hành vi vệ sinh bất thường (sợ tắm/tắm liên tục).

- ♦ Có các dấu hiệu tổn thương, đau đớn cơ thể.
- ♦ Sợ đụng chạm, đến gần.
- ♦ Tuyệt vọng, lo lắng.
- ♦ Ăn uống bất thường.
- ♦ Sợ đến trường/về nhà.
- ♦ Kết quả học tập giảm sút.
- ♦ Có biểu hiện mang thai (đối với con gái).

Cha mẹ cần làm gì để giúp con phòng tránh những nguy cơ bị quấy rối, xâm hại tình dục?

Giáo viên đề nghị các cha mẹ đọc trong tài liệu phát tay dành cho cha mẹ, tài liệu này hướng dẫn các kiến thức giúp con phòng tránh và ứng phó, xử lý đối với các tình huống quấy rối, xâm hại tình dục. Đề nghị các cha mẹ mang về đọc và chia sẻ lại với vợ/chồng.

Tổng kết

- ♦ Giáo viên nhấn mạnh vai trò của cha mẹ trong việc đồng hành cùng con để giải quyết các vấn đề bạo lực giới tại trường học, đặc biệt là phòng tránh quấy rối và xâm hại tình dục.
- ♦ Trong quá trình giúp đỡ con, cha mẹ có thêm bất cứ câu hỏi nào/quan ngại về vấn đề xâm hại và quấy rối tình dục trẻ em, nên gọi đến số điện thoại tư vấn miễn phí 18001567 (hoạt động 24h), đến phòng tham vấn của nhà trường hoặc trang tư vấn trực tuyến miễn phí ask14.vn.

PHƯƠNG ÁN B: TRUYỀN THÔNG CHO CMHS TỪNG LỚP KHÔNG CÓ MÁY CHIẾU

Quấy rối, xâm hại tình dục trẻ em có đáng quan tâm?

Giáo viên chia sẻ: Chắc các cha mẹ cũng đã từng nghe, đọc về các vụ quấy rối, xâm hại tình dục trẻ em nghiêm trọng được phản ánh trên các phương tiện thông tin đại chúng trong thời gian gần đây như:

- Vụ 23 học sinh nữ ở trường dân tộc nội trú tại Lào Cai bị xâm hại tình dục bởi nghi phạm là một nhân viên bảo vệ trường;
- Một thầy giáo luồn tay qua nách học sinh nữ để hướng dẫn bài tập.

Giáo viên chia sẻ thêm:

- Theo nghiên cứu gần đây nhất của Tổ chức Action Aid tại Việt Nam, có tới 87% phụ nữ từ 2 thành phố Hồ Chí Minh và Hà Nội từng bị quấy rối tình dục nơi công cộng; 89% người chứng kiến đã bỏ qua khi nhìn thấy.
- Trong số 120 vụ xâm hại tình dục mà Bộ Tư pháp khảo sát, có tới hai phần ba số vụ là xâm hại trẻ em và những người làm hại các em thường là những người thân quen.
- Theo Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc, ở Việt Nam đang có 4.300 trẻ em đang hành nghề mại dâm.

Quấy rối và xâm hại tình dục trẻ em là gì?

Giáo viên đính các thẻ màu có ghi tình huống dưới đây lên bảng và đặt câu hỏi:

Theo anh/chị, trong những hành vi này hành vi nào là quấy rối và hành vi nào là xâm hại tình dục trẻ em?

Hành vi quấy rối trẻ em	Hành vi xâm hại tình dục trẻ	Các hành vi không phải là quấy rối, xâm hại tình dục
Huyết sáo, liếc mắt và cười cợt với ám chỉ tình dục khi trẻ đi qua.	Cho trẻ xem phim, hình ảnh khiêu dâm.	Mẹ/bố hôn vào trán con trai/gái trước khi đi ngủ.
Bình luận thô tục về hình thức của trẻ.	Quan hệ tình dục với trẻ.	Bố/mẹ tắm cho con gái/trai 5 tuổi.
Gửi các hình vẽ gợi dục cho trẻ.	Phô bày các bộ phận sinh dục trước mắt trẻ.	Anh trai/chị gái đưa em gái/trai đi xem phim.
Nhìn chằm chằm vào ngực (hs nữ) và/hoặc bộ phận sinh dục của trẻ.	Chụp ảnh trẻ không mặc quần áo vì mục đích tình dục, khiêu dâm.	Thầy/cô giáo cầm tay/chân hướng dẫn tư thế cho học sinh tập thể dục.
Tung tin đồn xấu về tình dục của trẻ.	Sờ mó trẻ hoặc ép buộc trẻ sờ mó vào các bộ phận trên cơ thể mình nhằm thỏa mãn tình dục.	

Sau khi CMHS đưa ý kiến giáo viên sẽ tổng kết:

- Chỉ ra các hành vi quấy rối và các hành vi xâm hại tình dục.
- Đưa ra các khái niệm về quấy rối và xâm hại tình dục ở hộp thông tin số 1.

HỘP THÔNG TIN SỐ 1

Thế nào là các hành vi quấy rối, xâm hại tình dục trẻ em?

Là các bình luận, cử chỉ, hành vi tình dục hoặc ám chỉ tình dục với người dưới 18 tuổi như:

1. Nhìn vào bộ phận sinh dục, phô bày bộ phận sinh dục hoặc bắt trẻ nhìn vào bộ phận sinh dục của họ ...
2. Bình luận thô tục về hình thức của trẻ, gửi tin nhắn yêu đương, thư tình tới trẻ...
3. Quan hệ tình dục với trẻ, đụng chạm hoặc sờ vào bộ phận sinh dục, cơ thể của trẻ với mục đích tình dục, hoặc dụ dỗ trẻ sờ vào vùng kín của người đó, lột quần áo của trẻ...
4. Cho trẻ xem các ấn phẩm khiêu dâm, nghe âm thanh kích dục...
5. Chụp ảnh trẻ với mục đích tình dục, đăng ảnh trẻ mà không được phép...
6. Bắt cóc, đưa trẻ đi mà không có sự cho phép của cha mẹ, người giám hộ, ép trẻ thực hiện hành vi gợi dục, ép trẻ quan hệ tình dục với người khác...

Ai là thủ phạm? Và ai là nạn nhân?

Giáo viên đính các ảnh sau lên bảng và đặt câu hỏi: Theo anh chị, ai có thể là kẻ quấy rối và xâm hại tình dục?

Ma-ri Kay, một giáo viên tiểu học đã bị buộc tội ép buộc một học sinh nam 13 tuổi quan hệ tình dục.

Trường hợp phụ nữ hãm hiếp trẻ em được công khai rộng rãi nhất trên toàn nước Mỹ. Bà ta đã bị xử án lại 7 năm, 6 tháng tù.

Mai-con Cờ-lác, năm 2013, bị bắt tại Căm-pu-chia vì tội có quan hệ tình dục với hai cậu bé, một em mới chỉ 10 tuổi và em kia 13 tuổi.

Ông ta đã thú nhận đã quan hệ tình dục với 50 em trai có độ tuổi từ 10-18 tuổi. Ông ta đã bị phạt hơn 8 năm tù.

Kru Nong, Cựu thư ký của tổ chức Baan Saeng Tawan. Bị kết tội xâm hại tình dục và dùng vũ lực để ép buộc trẻ. Hần thú nhận đã xâm hại 8 trẻ em trong có độ tuổi 14-17. Bị kết án 48 năm trong tù.

Theo anh chị, ai có thể là nạn nhân của quấy rối và xâm hại tình dục trẻ em? Em trai hay em gái?

Giáo viên chia sẻ:

- Thủ phạm quấy rối và xâm hại tình dục trẻ em có thể là bất cứ ai, bao gồm cả nam giới và nữ giới, thuộc mọi nghề nghiệp, lứa tuổi, địa vị xã hội, điều kiện kinh tế. Nam có thể xâm hại nữ, nữ xâm hại nam, nam xâm hại nam và nữ xâm hại nữ.
- Cả trẻ em trai và trẻ em gái đều có thể trở thành nạn nhân của hành vi quấy rối và xâm hại tình dục trẻ em. Theo thống kê của Quỹ dân số Liên hợp quốc, tỉ lệ xâm hại tình dục ở trẻ em trai là gần 17% và trẻ khuyết tật có nguy cơ cao gấp 4 lần.

HỘP THÔNG TIN SỐ 2

HẬU QUẢ CỦA QUẤY RỐI, XÂM HẠI TÌNH DỤC

Trẻ bị xâm hại có thể bị ảnh hưởng nặng nề về cả thể chất và tâm lý, tình cảm như sau:

a) Về thể chất:

- Tổn thương, sưng tấy ở bộ phận sinh dục hay hậu môn
- Mang thai (đối với em gái)
- Mắc các bệnh lây qua đường tình dục.
- Đi lại hoặc ngồi khó khăn.
- Ngoài ra có thể bị đau bụng, đau đầu, mất ngủ, thay đổi khẩu vị

b) Về tâm lý:

- Cảm giác tội lỗi: thường tự đổ lỗi cho bản thân.
- Cảm giác lo lắng, sợ hãi.
- Cảm giác tuyệt vọng.
- Có ý định tự tử.
- Tự làm thương tổn mình.
- Cảm giác tức giận.
- Có xu hướng nghiện tình dục, hoặc đi xâm phạm tình dục người khác.

Làm sao để nhận biết trẻ đang bị quấy rối, xâm hại tình dục?

Dưới đây là một số dấu hiệu cơ bản để chỉ ra trẻ có thể đã bị quấy rối, xâm hại tình dục. Có nhiều trẻ không nói ra và vì vậy việc nhận ra các dấu hiệu này phụ thuộc rất nhiều vào sự quan tâm của người lớn. Các biểu hiện cơ bản của trẻ bị quấy rối, xâm hại tình dục:

- Có các hành vi vệ sinh bất thường (sợ tắm/tắm liên tục).
- Có các dấu hiệu tổn thương, đau đớn cơ thể.
- Sợ đụng chạm, đến gần.
- Tuyệt vọng, lo lắng.
- Ăn uống bất thường.
- Sợ đến trường/về nhà.
- Kết quả học tập giảm sút.
- Có biểu hiện mang thai (đối với con gái).

Cha mẹ có thể làm gì để giúp con phòng tránh những nguy cơ bị quấy rối, xâm hại tình dục?

Giáo viên đặt câu hỏi: Theo anh/chị chúng ta nên làm gì để giúp con phòng tránh những nguy cơ bị quấy rối và xâm hại tình dục?

Sau khi CMHS đưa ra một số ý kiến, giáo viên phát tài liệu đến các bậc cha mẹ và đề nghị mọi người mang về đọc và chia sẻ lại với vợ/chồng.

Tổng kết

- Giáo viên nhấn mạnh vai trò của cha mẹ trong việc đồng hành cùng con để giải quyết các vấn đề bạo lực giới tại trường học, đặc biệt là phòng tránh quấy rối và xâm hại tình dục.
- Trong quá trình giúp đỡ con, cha mẹ có thêm bất cứ câu hỏi nào/quan ngại về vấn đề xâm hại và quấy rối tình dục trẻ em, nên gọi đến số điện thoại tư vấn miễn phí 18001567 (hoạt động 24h), đến phòng tham vấn của nhà trường hoặc trang tư vấn trực tuyến miễn phí ask14.vn.

CHUYÊN ĐỀ 6: GIÚP CON AN TOÀN TRÊN ĐƯỜNG ĐI HỌC

Hãy hành động để bảo vệ con/bạn

1. CÁC NGUY CƠ MẤT AN TOÀN CỦA TRẺ TRÊN ĐƯỜNG ĐI HỌC?

- Bị bạo lực thân thể: như đánh, đấm, tát, dùng vật nhọn, đồ vật gây sát thương, bóp cổ, giật tóc, đẩy ngã.
- Bị bạo lực tinh thần: như mắng, chửi, chế nhạo, chàm chọc, đe dọa.
- Bị quấy rối và xâm hại tình dục như: nhìn chằm chằm vào cơ thể, phô bày bộ phận sinh dục; bình luận thô tục về cơ thể của trẻ; đụng chạm vào cơ thể với mục đích tình dục, hoặc dụ dỗ trẻ sơ vào vùng kín của người đó, lột quần áo của trẻ; cho trẻ xem các ấn phẩm khiêu dâm, nghe âm thanh kích dục, hiếp dâm, cưỡng dâm.
- Ngoài ra, trẻ cũng phải đối mặt với các nguy cơ khác như bị cướp tài sản như: phương tiện đi lại, đồ dùng học tập, quần áo; bị tai nạn giao thông, bị đuối nước.

Vì sự an toàn của con trên đường đến trường

2. GIÚP CON AN TOÀN KHI ĐẾN TRƯỜNG, TÔI SẼ:

- Tìm hiểu lịch học của con, các tuyến đường con sẽ đi qua, thời gian cần cho việc di chuyển của con.
- Cùng con tìm hiểu về những nguy cơ mất an toàn, cách phòng tránh và ứng phó.
- Khuyến khích và lắng nghe con kể lại sự việc.
- Trấn an để con không cảm thấy sợ hãi.
- Bảo cáo sự việc và tìm kiếm sự trợ giúp của nhà trường và các cơ quan chức năng.

3. TÔI SẼ NÓI VỚI CON:

- Luôn đi học cùng với bạn bè.
- Luôn đi học và về đúng giờ.
- Luôn từ chối lời mời, quà tặng của người lạ.
- Luôn kể lại với bố mẹ sự việc.
- Luôn KÊU CỨU, BỎ CHẠY VÀ TÌM SỰ GIÚP ĐỠ khi bị bạo lực.

Đơn vị hỗ trợ

Phòng tham vấn trường học:
Tổng đài 18001567
 Trang tư vấn trực tuyến: <http://ask14.vn>

Tài liệu dành cho giáo viên
HƯỚNG DẪN LỒNG GHÉP NỘI DUNG PHÒNG CHỐNG BẠO LỰC GIỚI TẠI TRƯỜNG HỌC VÀO CUỘC HỌP CHA MẸ HỌC SINH

CHUYÊN ĐỀ 6:
GIÚP CON AN TOÀN TRÊN ĐƯỜNG ĐI HỌC

I. MỤC TIÊU BUỔI THẢO LUẬN

Sau buổi thảo luận, cha mẹ học sinh (CMHS) có thể:

- ♦ Nhận diện các nguy cơ không an toàn có thể xảy ra với con mình trên đường đi học.
- ♦ Hướng dẫn con các kỹ năng để ứng phó với những nguy cơ không an toàn trên đường đi học.

II. CHUẨN BỊ

1. Giáo cụ:

- ♦ Bảng, phấn viết bảng, tờ rơi phát cho cha mẹ học sinh, áp phích.
- ♦ Máy chiếu, máy tính (nếu có điều kiện).

2. Giáo viên:

- ♦ Kịch tình huống cho buổi họp CMHS: Một tuần trước khi diễn ra cuộc họp, giáo viên yêu cầu một nhóm học sinh tập một vở kịch về một tình huống không an toàn mà học sinh thường gặp phải trên đường đi học để trình diễn trong buổi họp CMHS. Giáo viên có thể lựa chọn theo kịch bản, các tình huống dưới đây hoặc tình huống thực tế mà học sinh đề xuất.
- ♦ Giáo viên thống nhất nguyên tắc làm việc dưới đây trước khi buổi truyền thông với cha mẹ học sinh: i) CMHS tích cực đưa ra ý kiến, quan điểm, ii) Tất cả các ý kiến đều bình đẳng và được tôn trọng.
- ♦ Giáo viên nhấn mạnh vai trò của cha mẹ trong việc phòng tránh, ngăn chặn nguy cơ không an toàn có thể xảy ra trên đường đi học.
- ♦ Giáo viên tạo không khí thân thiện, cởi mở và khuyến khích CMHS đưa ra các ý kiến trong quá trình thảo luận bằng cách: Đặt câu hỏi, lắng nghe, phản hồi, không chê bai và cảm ơn khi CMHS bày tỏ quan điểm.

III. TIẾN TRÌNH THỰC HIỆN

Bước 1: Chia sẻ câu chuyện an toàn trên đường đến trường của học sinh.

Giáo viên mời các CMHS xem kịch tình huống đã được học sinh chuẩn bị như kịch bản dưới đây:

Cảnh 1:

Nhân vật: 1 học sinh nữ đang đi học về, 3-4 thanh niên đang ngồi nhậu.

Bối cảnh: Một học sinh nữ mặc đồng phục trường học, lưng đeo ba lô, đi bộ trên đường đi học, học sinh nữ qua một nhóm thanh niên đang ngồi nhậu. Các thanh niên nhìn chằm chằm vào học sinh nữ và bắt đầu huýt sáo, la ó, gọi em học sinh nữ:

Nhân vật	Thể hiện, lời thoại
Nam thanh niên 1:	Con cái nhà ai mà xinh thế nhỉ!
Nam thanh niên 2:	Mông to thế! Vào đây chơi đã em ơi?
Nam thanh niên 3:	Đi nhà nghỉ không em xinh gái ơi?
Nữ học sinh:	Xấu hổ, mặt cúi xuống, cảm thấy khó chịu và cố gắng chạy thật nhanh.
Tất cả các diễn viên:	Chào các phụ huynh.

Cảnh 2:

Nhân vật: 1 nữ học sinh đang đi học về, 3 sinh nữ cùng trường.

Bối cảnh: Một học sinh nữ mặc đồng phục trường học, lưng đeo ba lô. Ba học sinh nữ đi ngược lại chặn đường:

Nhân vật	Thể hiện, lời thoại
Nữ sinh 1:	A! Con này đây rồi! Hôm trước nó nói đều bọn mình trên face. Hôm nay xem nó còn dám không. Bọn mày đâu, cho con một trận cho tao!
Nữ học sinh:	Cúi mặt, vẫn bước đi như bình thường!
Cả 3 nữ sinh:	Xông vào, chặn đường nữ học sinh.
Nữ sinh 2&3:	Cầm tay và túm tóc nữ học sinh.
Nữ sinh 1:	Tất 1 cái. Con này, mày thích chửi không? Hôm nay tao cho mày chửi đấy!
Nữ học sinh:	Cúi mặt.
Nữ sinh 1:	Á, con này, tao hỏi mày không trả lời à? Mày khinh tao à? Mày ngẩng mặt lên xem nào! Đạp vào chân 1 cái!
Nữ học sinh:	Ngẩng mặt lên và nhìn nữ sinh 1.
Nữ sinh 1:	Mày nhìn đều tao à? Giật tóc nữ học sinh.
Nữ sinh 2 & 3:	Cùng xông vào đấm đá, tát, giật tóc.
Học sinh nữ:	Ngã ngối xuống đất, khóc lóc, van xin.
Nữ sinh 1:	Thôi chúng mày, thế là đủ rồi. Hôm nay tao tha mày nhưng lần sau mày chỉ cần mày nhìn đều tao là tao lột quần áo mày ra, nghe chưa?
Học sinh nữ:	Ngồi bệt xuống đất khóc, quần áo lấm lem, đầu tóc rối bời, thất vọng, không biết tìm ai để giúp.
Tất cả các diễn viên:	Chào các phụ huynh.

Cảnh 3:

Nhân vật: 1 nam học sinh đi học trên đường, 2 thanh niên đi xe máy.

Bối cảnh Một học sinh nam mặc đồng phục, lưng mang ba lô, đi bộ trên đoạn đường vắng, vừa đi vừa huyết sáo. Hai thanh niên khuôn mặt dần dữ đi trên xe máy phóng xe máy theo chiều ngược lại, bất chợt xông tới trước mặt học sinh nam.

Nhân vật	Thể hiện, lời thoại
Thanh niên 1:	Thằng em, đi đâu đấy, cho anh hỏi một tí?
Học sinh nam:	Dạ, em đi học. Anh hỏi gì ạ?
Thanh niên 1:	Thằng em cho anh mượn điện thoại một tí?
Học sinh nam:	Em không có điện thoại anh ơi. Mà tại sao em phải đưa điện thoại cho anh?
Nam thanh niên 2:	Xông tới túm cổ áo, bạt tai và đe dọa: Mà biết tao là ai không? Có tiền hoặc điện thoại thì đưa ra đây, không tao giết!
Học sinh nam:	Tò ra rất sợ, em xin anh, em không có điện thoại đâu anh ơi.
Nam thanh niên 2:	Mày có đưa ra không thì bảo? Lọc túi quần và cặp sách nó cho tao.
Nam thanh niên 1:	Lục soát cặp sách, rồi rút ra chiếc điện thoại cho vào túi. Hắn còn rôi cả hai nhảy lên xe máy và phóng mất.
Học sinh nam:	Tò ra sợ hãi, nhưng không biết nhờ ai giúp đỡ, không phải biết chia sẻ cùng ai.
Tất cả các diễn viên:	Chào các phụ huynh.

- ♦ Trong trường hợp không có được kịch tình huống, giáo viên có thể sử dụng clip sau: https://www.youtube.com/watch?v=vZ_a-G9avD8.
- ♦ Hoặc giáo viên đọc/kể lại một hoặc hai tình huống dưới đây để mở đầu cho hoạt động truyền thông với cha mẹ.

CÂU CHUYỆN 1

“Buổi trưa, khi em đang đạp xe về nhà thì thấy có người đàn ông cũng đúng tuổi cứ đi xe máy về về theo em. Em cố gắng đạp thật nhanh thì người đó cũng tăng ga để theo kịp em, còn khi em cố tình đi chậm thì người đó cũng đi chậm lại, thậm chí còn dừng lại như có ý đợi em. Em rẽ vào con đường khác người đó cũng đi theo. Em rất sợ không biết ông ta định làm gì mình. Đột nhiên ông ta lấy ngón tay chỉ chỉ vào yên xe của ông ta. Theo phản xạ, em đưa mắt nhìn theo, trời ơi, thật khủng khiếp, ông ta để nguyên “của quý” của mình ra ngoài quần. Em sợ quá hét âm lên. Ông ta phóng vọt xe đi. Em sợ đến nỗi không đạp được xe tiếp để về nhà đành dừng lại gọi điện cho bố đến đón”, một nữ học sinh THPT kể lại.

CÂU CHUYỆN 2

“Em rất ngại đi qua những khu vực có nhiều nam giới như các quán trà đá, cà phê ven đường, quán nhậu, quán cháo lòng, quán bida, internet, vì những nơi này không những mù mịt khói thuốc lá, toàn lời nói bậy mà em còn cảm thấy khó chịu với những ánh mắt chăm chăm nhìn vào cơ thể các em. Đôi khi, em phải nghe những lời bình phẩm thô lỗ về mình. Thậm chí em còn bị gạ gẫm, rủ rê đi chơi, đi nhà nghỉ dù em không hề quen biết họ”, theo lời kể của một học sinh nữ THPT.

CÂU CHUYỆN 3

“Đến điểm buýt thứ hai trên đường Điện Biên Phủ hắn bắt đầu hỏi mình đủ thứ trên đời, mà mình tỉnh lì, hỏi câu nào mình cũng chẳng thèm trả lời. Hắn thấy ức chế hay là cố tình gào cái mồm lên cho cả xe nghe “Con này, tao hỏi mày không trả lời à? Mày đi theo trai còn tỏ vẻ à?”. Vừa nói hắn vừa bóp chặt cổ tay mình. Lúc đấy, mình hốt hoảng không thể ngờ được hắn lại trắng trợn như thế, mình chỉ phản xạ đầu tiên là vùng tay ra và bảo “đau, bỏ ra”. Nói xong cũng biết mình ngu nói câu ấy chẳng khác gì gây sự tò mò của người khác và cũng mập mờ nói mình là vợ hắn. Biết vậy, mình chỉ kịp đáp lại “bỏ ra, tôi không quen anh. Đừng có nói linh tinh”. Anh phụ xe thấy thế đi xuống, mọi người xung quanh xôn xao, người nào cũng nhìn chăm chăm mình như thể mình bị lên án vậy. Mình sợ tới mức giờ mà nói thêm câu nào nữa chắc mình xiêu luôn trên xe. Mình bảo với anh phụ xe “Anh ơi, cứu em với, em không quen người này, thật đấy. Người này đi theo em”. Hắn lại càng gào mồm lên “Chuyện nhà tao, đứa nào xen vào tao đập bỏ mẹ”. Xong rồi con mụ đàn bà đi cùng nó chen vào “Thôi, đi xuống, chuyện nhà mình thì về giải quyết, không ở trên xe cãi nhau. Đi với trai bỏ con ở nhà đấy mọi người ạ.”. Theo ký sự đi xe buýt của một nữ học sinh tại Hà Nội. (<http://vitalk.vn/threads/loi-canh-bao-xe-bus-khong-an-toan-nhung-ban-di-xe-bus-nen-doc-chia-se-ram-ro-tren-facebook.1993761/>)

CÂU CHUYỆN 4

“Chiều tối ngày 17/11/2015, sau buổi học tại trường, em đi về bằng xe đạp. Khi đến đoạn đường rẽ từ Quốc lộ 1A xuống kênh Thọ Sơn có 3 thanh niên đi trên một chiếc xe máy phía sau rồi vượt ngang qua em. Họ bắt em rẽ xuống kênh Thọ Sơn để ‘hỏi chút chuyện’. Sau khi áp tải xuống hàng cây vắng vẻ trên đường kênh Thọ Sơn, hai thanh niên ngồi sau xuống xe, dùng dao dìm vào lưng của em, yêu cầu đưa điện thoại và tiền bạc cho chúng. Em nói không có tiền thì các anh lục cặp lấy của em một máy tính và lột luôn chiếc áo khoác của em rồi lên xe chạy luôn”. Sau khi bị trấn lột, em rất sợ hãi, lo lắng tột độ. Tuy nhiên, em cũng chỉ dám kể cho người thân nghe chứ không dám báo công an vì sợ bị trả thù”. Một học sinh nam trường THPT kể lại. (Theo dân trí <http://dantri.com.vn/phap-luat/hang-loat-hoc-sinh-hoang-mang-vi-bi-tran-lot-1386867578.htm>)

Bước 2: Thảo luận về các nguy cơ mất an toàn học sinh có thể gặp phải trên đường đi học?

- ♦ Giáo viên đặt câu hỏi: Qua tình huống vừa rồi và theo kinh nghiệm của các bậc cha mẹ, các con có thể gặp phải những nguy cơ gì trên đường đi học?
- ♦ Giáo viên ghi lại những nguy cơ mà CMHS chia sẻ. Mỗi hành vi ghi vào một tờ giấy A5 hoặc ghi lên bảng. Nếu CMHS chia sẻ chưa đủ thì giáo viên có thể bổ sung thêm các nguy cơ như dưới đây.
- ♦ Sau đó, giáo viên loại bỏ các phiếu không thuộc nguy cơ bạo lực giới, sắp xếp các phiếu cùng nhóm hành vi vào 1 cột, tạo thành 5 nhóm nguy cơ như bảng dưới đây:

6

- ♦ Sau đó, giáo viên tổng kết theo thông tin trong hộp thông tin số 1

Hộp thông tin số 1

NHỮNG NGUY CƠ BẠO LỰC GIỚI VỚI TRẺ EM TRÊN ĐƯỜNG ĐI HỌC

Trên đường đi học, con chúng ta có thể gặp phải một số các nguy cơ sau:

1. Nguy cơ bị bạo lực thân thể như: đánh, đấm, tát, dùng vật nhọn, đồ vật gây sát thương, bóp cổ, giật tóc, đẩy ngã...
2. Nguy cơ bị bạo lực tinh thần như: mắng, chửi, chế nhạo, chàm chọc, đe dọa.
3. Nguy cơ bị quấy rối và xâm hại tình dục như:
 - Nhìn chằm chằm vào cơ thể, phô bày bộ phận sinh dục.
 - Bình luận thô tục về cơ thể của trẻ.
 - Đụng chạm vào cơ thể với mục đích tình dục, hoặc dụ dỗ trẻ sờ vào vùng kín của người đó, lột quần áo của trẻ.
 - Cho trẻ xem các ấn phẩm khiêu dâm, nghe âm thanh kích dục.
 - Hiếp dâm, cưỡng dâm.

*Theo nghiên cứu của Tổ chức Plan Quốc tế tại Việt Nam vào tháng 6/2013 với 1.128 trẻ em gái, cho thấy “31% trẻ em gái đã từng bị quấy rối tình dục trên xe buýt.”

Ngoài các nguy cơ về bạo lực được đề cập, trên đường đến trường, trẻ cũng phải đối mặt với các nguy cơ khác như bị cướp tài sản như phương tiện đi lại, đồ dùng học tập, quần áo...; bị tai nạn giao thông, bị đuối nước...Tuy nhiên, trong phạm vi buổi trao đổi ngày hôm nay, chúng ta tập trung vào những nguy cơ từ bạo lực giới.

Bước 3: Vai trò của cha mẹ trong việc giảm thiểu nguy cơ trẻ bị bạo lực trên đường đi học.

Giáo viên đặt câu hỏi với cha mẹ học sinh: Các anh/ chị chia sẻ kinh nghiệm trong việc bảo vệ con an toàn trên đường đi học?

Sau đó giáo viên kết luận bằng thông tin sau: “Để giúp con chúng ta an toàn trên đường đến trường và trở về nhà, các bậc cha mẹ cùng thực hiện 5 hoạt động sau:

1. Giúp con nhận diện được các nguy cơ trên đường đi học bằng cách nói cho con các nguy cơ bạo lực (tình huống có thể xảy ra) trên đường đi học và các phương án ứng phó với các tình huống đó.
2. Tìm hiểu lịch học của con, các tuyến đường con sẽ đi qua, thời gian cần cho việc di chuyển của con.

7

3. Dạy con không đi nhờ xe, không nhận quà, không trò chuyện với người lạ, không sử dụng đồ trang sức đắt tiền khi đi học.
4. Dạy con khi có nguy cơ bị bạo lực trên đường đến trường:
 - ♦ Nói **KHÔNG** với kẻ quấy rối/gây ra bạo lực.
 - ♦ Kêu to tìm kiếm sự trợ giúp “Mọi người ơi cứu cháu. Chú/bác/cô/bạn này hại/đánh cháu.
 - ♦ Bỏ chạy nhanh nhất có thể, đến chỗ đông người/cửa hàng/nhà dân mở cửa bên đường.
 - ♦ Không thách thức hành vi bạo lực: tao thách mày đánh tao, mày đánh tao tao sẽ trả thù.
 - ♦ Dùng những lời lẽ nhằm xoa dịu hoặc trì hoãn để tìm sự cứu giúp: Mình đã làm gì? Mình không cố ý. Nếu mình sai cho mình xin lỗi. Mình sẽ không nói với thầy cô bố mẹ nếu bạn dừng lại.
 - ♦ Kể lại với bố, mẹ, thầy cô để nhận được sự trợ giúp tiếp theo.
5. Giúp đỡ con khi con bị bạo lực trên đường đi học:
 - ♦ Khuyến khích và lắng nghe con kể lại sự việc. Đồng thời, khen con đã đúng khi kể câu chuyện với bố/mẹ.
 - ♦ Trấn an để con không cảm thấy sợ hãi.
 - ♦ Khẳng định con hoàn toàn không có lỗi khi bị quấy rối, xâm hại.
 - ♦ Cho con kiểm tra y tế nếu con bị bạo lực về thân thể và xâm hại tình dục
 - ♦ Ngăn chặn sự việc lặp lại bằng cách đưa con đi học trong một thời gian hoặc tìm bạn đi cùng con.
 - ♦ Báo cáo sự việc và tìm kiếm sự trợ giúp của nhà trường và các cơ quan chức năng.

CHUYÊN ĐỀ 7: GIÚP CHA MẸ NÓI CHUYỆN VỚI CON VỀ TÌNH YÊU TUỔI HỌC TRÒ VÀ TÌNH DỤC AN TOÀN

Hãy hành động để bảo vệ con bạn

TÔI CÓ NÊN NÓI CHUYỆN VỚI CON VỀ TÌNH YÊU TUỔI HỌC TRÒ VÀ TÌNH DỤC AN TOÀN?

Trẻ ở độ tuổi vị thành niên có nhiều thay đổi về tâm, sinh lý. Ở độ tuổi này trẻ bắt đầu yêu là một việc tự nhiên, phù hợp với tâm sinh lý lứa tuổi. Cha mẹ không nên cho rằng trẻ yêu là hư hỏng.

Là cha mẹ, chúng ta hoàn toàn tạo ra sự khác biệt nếu chúng ta là bạn của con Thực tế, những trẻ thường xuyên nhận được sự quan tâm của cha mẹ, sẽ không cần tìm đến tình yêu sớm để có chỗ dựa về tình cảm.

Là cha mẹ, chúng ta cần trò chuyện với con về giới tính, tình dục ngay khi con chuẩn bị bước vào giai đoạn vị thành niên: trò chuyện với cha mẹ về giới tính, tình dục thường có khả năng tri hoãn có quan hệ tình dục của vị thành niên, giúp các con có được tình yêu có trách nhiệm và cách quan hệ tình dục an toàn, không để lại hậu quả về sức khỏe và tinh thần.

ĐỂ GIÚP CON KHÔNG YÊU SỚM Ở TUỔI VỊ THÀNH NIÊN, TÔI SẼ:

- ▶ Danh thời gian mỗi ngày trò chuyện, làm bạn với con.
- ▶ Quan tâm đến các cảm xúc cá nhân của con.
 - ▶ Giúp con vượt qua các khủng hoảng, khó khăn tại trường, ở nhà.

Hãy hành động để bảo vệ con bạn

ĐỂ GIÚP CON HIỂU VỀ TÌNH YÊU ĐÍCH THỰC, TÔI SẼ:

- ▶ Cùng con tìm hiểu về những tác động tích cực và tiêu cực của tình yêu tuổi học trò.
- ▶ Giúp con hiểu được thế nào là tình yêu đích thực và cách ứng xử trong tình yêu.
- ▶ Cùng con tìm đến những mối quan hệ tình cảm trong sáng, phù hợp với lứa tuổi.
- ▶ Cùng con đặt ra các mục tiêu học tập và mục tiêu tình cảm phù hợp.

ĐỂ GIÚP CON CÓ TRÁCH NHIỆM TRONG TÌNH YÊU, TÔI SẼ:

- ▶ Cùng con tìm hiểu về sức khỏe sinh sản, sức khỏe tình dục.
- ▶ Giúp con xây dựng những nguyên tắc an toàn trong tình yêu.
 - ▶ Cùng con tìm hiểu cách trì hoãn quan hệ tình dục tuổi vị thành niên.
 - ▶ Cùng con tìm hiểu cách phòng tránh an toàn.
 - ▶ Cùng con vượt qua khó khăn khi tình yêu không được như ý muốn.

Đơn vị hỗ trợ
 Phòng tham vấn trường học:
Tổng đài 18001567
 Trang tư vấn trực tuyến: <http://ask14.vn>

DỰ ÁN TRƯỜNG HỌC AN TOÀN, THÂN THIỆN VÀ BÌNH ĐẲNG

Tài liệu dành cho giáo viên

HƯỚNG DẪN LỒNG GHÉP NỘI DUNG PHÒNG CHỐNG BẠO LỰC GIỚI TẠI TRƯỜNG HỌC VÀO CUỘC HỌP CHA MẸ HỌC SINH

CHUYÊN ĐỀ 7:

GIÚP CHA MẸ NÓI CHUYỆN VỚI CON VỀ TÌNH YÊU TUỔI HỌC TRÒ VÀ TÌNH DỤC AN TOÀN

I. MỤC TIÊU BUỔI THẢO LUẬN

Sau buổi thảo luận, cha mẹ học sinh (CMHS) có thể:

- Biết cách nói chuyện với con về những tác động tích cực, tiêu cực và giúp con định hướng cách ứng xử trong tình yêu tuổi học trò.
- Hiểu và có thể định hướng cho con về tình dục và tình dục an toàn.

II. CHUẨN BỊ

1. Giáo cụ:

- Bảng, phấn viết bảng, tờ rơi phát cho CMHS, áp phích.
- Một vở kịch giúp cha mẹ học sinh thảo luận. Với diễn viên:
 - Học sinh nữ trong vai Xuân
 - Học sinh nữ thứ 2 trong vai mẹ Xuân

Bối cảnh: Tại nhà, Xuân đang điện thoại cho bạn trai, mẹ của Xuân đi làm về và vô tình nghe được cuộc nói chuyện. Mẹ của Xuân tức giận tiếp cận rồi nói chuyện, chia sẻ với Xuân như một người bạn về tình yêu tuổi học trò và cách ứng xử trong tình yêu.

Nhân vật	Thể hiện, lời thoại
Xuân	(Xuân đang ngồi tại bàn học, vở đang được mở ra, một tay cầm bút và một tay cầm điện thoại, đang nói chuyện với cho bạn trai), nội dung nói chuyện như sau: Chồng ơi, không đi qua đêm được đâu. Bố mẹ vợ không cho đi qua đêm đâu. Mẹ mà biết thì chết đấy! (Dùng một lát khoảng 1-2 giây) Không được! Đi xa lắm, mà đi qua đêm nữa. (Dùng một lát khoảng 1-2 giây) Để vợ xin phép mẹ nhé. Thế nhé, vợ phải chuẩn bị bài mai kiểm tra một tiết rồi. Yêu chồng nhiều! (Tắt điện thoại)
Mẹ Xuân	(Đi từ ngoài vào nhà nhẹ nhàng, vô tình nghe con đang nói chuyện với ai, rồi đứng ngoài lắng nghe một lát trước khi đăng hắng bước vào)
Xuân	(Tỏ ra lúng túng, vội vàng cắt điện thoại đi) Mẹ đi làm về rồi ạ?
Mẹ Xuân	Con đang học bài à? Vừa rồi, mẹ vô tình nghe được con đang nói chuyện với ai đó, nghe có vẻ thân mật lắm?
Xuân	(Xuân cứ xoa xoa bàn tay và tỏ ra khó nói, lo lắng) Không, không, không có ai mẹ ạ.

Mẹ Xuân	Nhìn về áp a ấp úng của con là mẹ biết ngay ấy mà, say nắng anh nào hả con? Giỏi đấy con ạ!
Xuân	(Xuân rất lo lắng, hốt hoảng, đứng lên). Không, không, không có đâu mẹ ạ.
Mẹ Xuân	Con gái mẹ! Ngồi xuống đây xem nào. Xem bà già với 20 năm trong tình yêu này có tư vấn được gì cho con không!
Xuân	(Nhẹ nhàng ngồi xuống, chăm chú lắng nghe)
Mẹ Xuân	(Ngồi xuống bên con) Ngày xưa, hỏi mẹ bằng tuổi con ý, cũng có một “soái ca” theo đuổi đấy! Ga lăng lắm! (Mặt hơi mơ màng về những hồi ức tuổi học trò. Miệng cười cười) Nhưng tại thời điểm đó, mẹ đã xác định ưu tiên cho việc học, đầu tư cho tương lai con à. Giờ mẹ suy nghĩ lại thấy lựa chọn của mẹ đúng. Nếu lúc đó mẹ không kiên định, có lẽ giờ mẹ cũng giống như bác Hoa ấy.
Xuân	Bác Hoa nào hả mẹ? (Giọng điệu tò mò)
Mẹ Xuân	Bác Hoa ở đầu làng ấy, bác ấy ngày xưa học cùng mẹ.
Xuân	Úi! Trông bác ấy lớn tuổi hơn mẹ nhiều, mà học cùng mẹ à? Con bác ấy cũng lớn tuổi mà mẹ.
Mẹ Xuân	Ừ, ngày xưa bác ấy học cùng mẹ, nhưng đến lớp 10, bác ấy nghỉ học về lấy chồng, nên có con sớm, rồi cuộc sống cũng vất vả lắm (giọng trùng xuống)
Mẹ Xuân	(Lắng lại giây lát rồi nói tiếp, giọng bao dung) Con gái à, mẹ biết con gái mẹ xinh đẹp thế này, chắc chắn là có nhiều anh để ý lắm. Mẹ thì mẹ không ngăn cấm con nhưng chúng ta phải xác định mục tiêu của mình ở thời điểm này là học tập, là đầu tư cho tương lai con à. Nếu yêu, con sẽ phải dành rất nhiều thời gian vào mối quan hệ này. Đấy là mẹ còn chưa nói nếu nó không thuận lợi.
Mẹ Xuân	(Mẹ tiếp tục, giọng nghiêm nghị nhưng bao dung) Ngoài ra, mẹ lưu ý con gái là phải kiên định. Đừng bao giờ tự đưa mình vào thế “tiến thoái lưỡng nan” đâu đấy. Mẹ là không muốn nuôi cả con lẫn cháu bây giờ đâu. (giọng hài hước). Đấy là mẹ chưa nói đến những rủi ro về các bệnh lây truyền qua đường tình dục. Phải kiên định con nhé (mặt nghiêm nghị).
Xuân	(Ngồi lắng nghe. Thỉnh thoảng vâng, tỏ ra hiểu và tâm đắc)
Mẹ Xuân	Thôi! Nghỉ một lát, con gái vào nấu cơm cho mẹ. Hôm khác mẹ con mình lại nói chuyện tiếp nhé, mẹ có nhiều bí kíp lắm đấy!
Xuân	Vâng ạ. Hai mẹ con vui vẻ đi làm việc
Xuân & mẹ	(Cúi chào khán giả)

2. Tại buổi họp cha mẹ học sinh, giáo viên cần lưu ý:

• Giáo viên thống nhất nguyên tắc làm việc dưới đây trước khi trao đổi: i) CMHS tích cực đưa ra ý kiến, quan điểm, ii) Tất cả các ý kiến đều bình đẳng và được tôn trọng và iii) Giữ bí mật nếu câu chuyện của học sinh được chia sẻ.

• Giáo viên nhấn mạnh vai trò của cha mẹ trong việc giúp cho hiểu những tác động tích cực, tiêu cực và giúp con định hướng cách ứng xử trong tình yêu tuổi học trò và tình dục an toàn.

• Giáo viên tạo không khí thân thiện, cởi mở và khuyến khích CMHS đưa ra các ý kiến trong quá trình thảo luận bằng cách: Đặt câu hỏi, lắng nghe, phản hồi, không chê bai và cảm ơn khi CMHS bày tỏ quan điểm.

III. TIẾN TRÌNH THỰC HIỆN

Bước 1: Tình yêu tuổi học trò và Cha mẹ có nên 'vẽ đường cho hươu chạy'?

Giáo viên mời cha mẹ xem kịch tình huống đã được chuẩn bị sẵn các em học sinh diễn.

Giáo viên đặt câu hỏi phá băng, mở đầu buổi thảo luận:

- Sau khi xem xong vở kịch/clip trên, các anh chị cảm thấy thế nào?
- Ở lứa tuổi vị thành niên, anh chị nhận thấy con cái của mình có những thay đổi gì về mặt tâm - sinh lý?

Giáo viên mời 1-2 CMHS phát biểu ý kiến, rồi chia sẻ:

- Trẻ ở giai đoạn 10-17 tuổi, sự dậy thì đầy đủ thường xảy ra ở giai đoạn này. Cơ thể trẻ phát triển nhanh chóng để chuyển tiếp từ một đứa trẻ sang một người lớn, cơ quan sinh dục dần hoàn thiện, các tuyến nội tiết hoạt động, trẻ có khả năng sinh hoạt tình dục và sinh con.
- Về mặt tâm lý, tình cảm, trẻ bắt đầu hình thành tư duy trừu tượng và dần trưởng thành trong suy nghĩ. Các em ý thức được mình không còn là trẻ con nữa nên mong muốn được cha mẹ và người khác tôn trọng mình như một "người lớn thực thụ". Lúc này trí tò mò thôi thúc trẻ có những hành động vượt ra khỏi khuôn khổ nhằm khám phá những điều mới lạ để khẳng định mình đã lớn. Đồng thời, nhu cầu mở rộng "quan hệ xã hội" này cho thấy mong muốn tách khỏi sự bảo hộ của bố mẹ, gia đình để từng bước khẳng định bản thân. Vì vậy, cha mẹ đừng ngạc nhiên khi thấy con có tính khí thất thường, dễ nổi nóng, đôi khi là bướng bỉnh, khó bảo. Không còn là trẻ con, nhưng chưa phải là người lớn, vì vậy các em vẫn rất cần cha mẹ với tư cách là chỗ dựa tin cậy, để được chia sẻ, động viên thậm chí là để tranh luận, được đối xử như người lớn.
- Một đặc điểm nổi bật ở giai đoạn này là trẻ bắt đầu quan tâm đến những thay đổi của cơ thể khi so sánh với các bạn cùng trang lứa. Đặc biệt, các em luôn thích khám phá tò mò về cơ quan sinh dục và các hành vi liên quan đến tính dục. Chính sự thay đổi về hóc-môn và các đặc điểm sinh học của cơ thể đã thôi thúc các em quan tâm nhiều hơn đến bạn bè và nảy sinh tình cảm với bạn khác giới. Những rung động đầu đời dễ khiến trẻ nhầm lẫn giữa tình

bạn và tình yêu. Tuy nhiên dù sao lúc này các em vẫn là trẻ con với những đặc điểm dễ thay đổi tình cảm kiểu sớm nắng chiều mưa, khi mong muốn điều gì các em thường muốn thỏa mãn ngay nhưng sau khi có được lại dễ chán. Do đặc điểm thích tò mò cùng với mong muốn khám phá năng lực hoạt động tình dục của mình nên các em dễ bốc đồng, hành động theo bản năng, song không ý thức được nguy cơ nên dễ gây hậu quả đáng tiếc.

Giáo viên chia sẻ thông tin về tỉ lệ trẻ yêu và quan hệ tình dục tại Hộp thông tin số 1 hoặc chiếu clip: <https://www.youtube.com/watch?v=woc7lw5aZLA>

HỘP THÔNG TIN SỐ 1

Theo Điều tra Quốc gia về Vị thành niên và Thanh niên Việt Nam lần 2, năm 2010 cho thấy có đến 10% trẻ ở độ tuổi 14-17 trả lời đã từng có người yêu. Trong số đó, 36% đã từng hôn, 13% đã từng sờ mó và gần 1% trả lời đã từng có quan hệ tình dục.

Kết luận: Trẻ vị thành niên ở độ tuổi này có nhiều thay đổi về tâm, sinh lý. Do vậy, trẻ cần sự đồng viên, chia sẻ và định hướng rất lớn từ cha mẹ. Ở độ tuổi này, trẻ bắt đầu yêu là một việc tự nhiên, phù hợp với tâm sinh lý lứa tuổi. Cha mẹ không nên cho rằng trẻ yêu là hư hỏng mà cần chủ động trò chuyện, giúp con giải đáp những thắc mắc liên quan đến sự thay đổi của cơ thể, sức khỏe sinh sản và tình dục. Đồng thời, định hướng cách ứng xử trong các mối quan hệ tình bạn, tình yêu và tình dục an toàn. Rõ ràng, cha mẹ cần phải 'vẽ đường cho hươu chạy' đúng hướng, còn hơn là để cho hươu chạy lung tung, mà để lại hậu quả xấu.

Bước 2: Những tác động tích cực và tiêu cực của tình yêu tuổi học trò.

Giáo viên đặt câu hỏi: Theo các anh chị, tình yêu ở tuổi học trò có những mặt tích cực và tiêu cực nào?

Giáo viên mời cha mẹ học sinh phát biểu ý kiến, ghi lại trên bảng theo hai cột: 'Điểm tích cực' và 'Điểm tiêu cực'.

Giáo viên chia sẻ các điểm tích cực và điểm tiêu cực của tình yêu tuổi học trò theo bảng dưới đây:

Điểm tích cực	Điểm tiêu cực
1. Tình yêu giúp trẻ hoàn thiện bản thân để trở nên đẹp hơn trong mắt người mình yêu.	1. Việc sa đà vào tình cảm này làm trẻ dành nhiều thời gian, khiến trẻ không có đủ thời gian học tập dẫn đến kết quả học tập kém.
2. Tình yêu giúp trẻ hướng đến những việc làm tốt (học tập, giúp đỡ lẫn nhau).	2. Tình thân sa sút nếu không được đáp lại.
3. Trẻ có người để chia sẻ những suy nghĩ, niềm vui nỗi buồn.	3. Trẻ có nguy cơ bị bạo lực, lợi dụng, xâm hại tình dục.
4. Tình yêu có thể giúp trẻ có thêm động lực để đạt được những ước mơ.	4. Có khả năng bị lây các bệnh truyền nhiễm qua đường tình dục hoặc mang thai ngoài ý muốn nếu có quan hệ tình dục không an toàn.

Giáo viên chia sẻ thông tin ở hộp thông tin số 2 hoặc chiếu clip: <https://www.youtube.com/watch?v=cQCnrTgeE6s>

HỘP THÔNG TIN SỐ 2

Theo tổ chức y tế thế giới đánh giá, Việt Nam là nước có tỉ lệ phá thai cao nhất Châu Á, đồng thời là 1 trong 5 nước có tỉ lệ phá thai cao nhất thế giới. Theo thống kê của Ủy ban Quốc gia về dân số và kế hoạch hoá gia đình, nước ta tồn tại một tỉ lệ đáng báo động, cứ trung bình một em bé ra đời thì lại có một bào thai khác bị phá bỏ. Một năm có từ 1.2 – 1.6 triệu trẻ em ra đời, đồng nghĩa với từng đó bào thai bị phá bỏ. Trong đó 300.000 – 400.000 ca nạo phá thai là của trẻ vị thành niên.

Theo khảo sát của Tổng cục thống kê cho thấy, có 58% phụ nữ đã lập gia đình hoặc có bạn tình đã từng chịu ít nhất một hình thức bạo lực.

Kết luận: Tình yêu tuổi học trò lãng mạn, thi vị nhưng cũng chứa đựng nhiều nguy cơ vì trẻ chưa đủ sâu sắc để hiểu đúng về tình yêu cũng như chưa đủ chín chắn để có thái độ, hành động đúng với người yêu của mình. Do vậy, vai trò của cha mẹ rất quan trọng trong việc chia sẻ, định hướng giúp con phòng tránh và giảm thiểu những tác động tiêu cực.

Bước 3: Cha mẹ nói chuyện với con về cách ứng xử trong tình yêu?

Giáo viên đặt câu hỏi: Theo các anh chị, cha mẹ cần làm gì khi con yêu ở tuổi học trò?

Giáo viên mời CMHS chia sẻ, ghi các ý kiến lên bảng.

Sau khi CMHS phát biểu, giáo viên chia sẻ:

Như đã trao đổi ở phần trên, vào tuổi dậy thì, tình bạn khác giới nảy sinh là hiện tượng rất tự nhiên. Nhìn chung, những tình cảm này trong sáng, nhẹ nhàng và thoáng qua. Tuy nhiên, do tác động của nhiều yếu tố như phim ảnh, bạn bè, do cả tính lãng mạn vốn có của trẻ, tình bạn khác giới dễ chuyển hóa thành tình yêu.

Do sự thiếu chín chắn của trẻ làm cho các bậc cha mẹ hết sức lo lắng. Liệu tình yêu non nớt này có gây cho trẻ những vết thương nặng nề không? Liệu trẻ có đủ khả năng để kiểm soát nhu cầu tình dục không? Rồi kết quả học tập, tương lai của trẻ sẽ ra sao? Dù sao cha mẹ cũng phải bình tĩnh để tìm cách giải quyết cho phù hợp nhất, cần tránh nóng vội độc đoán. Dưới đây là một số gợi ý mà cha mẹ cần làm khi biết con đang yêu:

1. Trước hết, cha mẹ đừng chê trách hay ngăn cấm nếu con có người yêu. Cha mẹ cần tạo niềm tin để con chia sẻ về người bạn trai/bạn gái của con để có thể đồng hành, giúp con trong mối quan hệ tình cảm đó.
2. Trong trường hợp cha mẹ không thể tạo được niềm tin ở nơi con, nên tìm sự giúp đỡ là anh lớn/chị lớn/anh/chị em họ trong gia đình, những người có thể gây ảnh hưởng đến con để có được các thông tin về mối quan hệ tình cảm của con.
3. Cùng con/người trợ giúp lên kế hoạch đồng hành/ chia sẻ với con trong mối quan hệ tình cảm đó để giúp con gìn giữ tình yêu/vượt qua các đổ vỡ nếu xảy ra.

4. Nếu tình yêu của con phát triển theo hướng tích cực, cha mẹ/người trợ giúp nên cung cấp kiến thức giúp con có tình yêu có trách nhiệm, tri hoãn việc có quan hệ tình dục hoặc biết cách phòng tránh thai an toàn (đối với cả con trai và con gái).
5. Cùng con xây dựng những mục tiêu học tập để giúp con việc duy trì tình cảm bản thân và vẫn đạt được kết quả học tập như con mong muốn.

Bước 4: Cha mẹ nói chuyện với con về tình dục và tình dục an toàn?

1. Những quan điểm về tình dục cha mẹ cần hiểu và chia sẻ với con

a. Tình dục là nhu cầu chính đáng và tự nhiên của con người.

- Tình dục luôn bị né tránh trong cuộc sống gia đình, nên trong tiềm thức mỗi người ngay từ khi còn nhỏ đã in sâu rằng: tình dục là chuyện của người lớn và chỉ để sinh đẻ, nếu không thể thì không “đúng đắn”. Thậm chí nhiều người nghĩ tình dục hoàn toàn là vấn đề sinh lí, nên cho rằng việc thỏa mãn nó là bản năng.
- Tuy nhiên, tình dục là một trong những hoạt động gắn liền với cuộc sống con người. Nó được coi là chính đáng khi con người biết thực hiện nó một cách có văn hóa. Chỉ có những kẻ lợi dụng những hoạt động tình dục để xuyên tạc, thỏa mãn mục đích đối bại mới đáng lên án.
- Hoạt động tình dục lành mạnh là sự hợp nhất và biểu hiện về mặt thể chất, cảm xúc, trí tuệ, tinh thần và xã hội của một người theo cách sẽ làm tăng giá trị nhân cách và làm phong phú tình yêu thương giữa hai người.

b. Tình dục của con người gắn liền với tình yêu và có trách nhiệm.

- Theo quan niệm đạo đức truyền thống, tình dục phải gắn liền với hôn nhân. Mọi quan hệ tình dục trước hôn nhân và ngoài hôn nhân đều không được chấp nhận.
- Ở tuổi vị thành niên, tốt nhất nên trì hoãn quan hệ tình dục khi chưa sẵn sàng, tìm cách giải tỏa cảm xúc bằng những hình thức và biện pháp khác nhau. Trong trường hợp không kiểm chế được thì phải biết quan hệ tình dục an toàn, đảm bảo không bị mang thai và lây truyền các bệnh qua đường tình dục.

ÁP PHÍCH ĐƯỢC SỬ DỤNG CHO THẢO LUẬN Ở TẤT CẢ CÁC CHUYÊN ĐỀ

c. Không được phép có hành vi xâm hại/bạo lực tình dục.

- Trong tình yêu, có thể xảy ra hành vi vũ lực để ép người yêu quan hệ tình dục. Hành động này được gọi là xâm hại tình dục và sẽ bị pháp luật trừng trị khi bị tố cáo.
- Cha mẹ không nên có thái độ không công bằng đối với con gái và con trai trong vấn đề quan hệ tình dục sớm. Theo định kiến thông thường nhiều người cho rằng quan hệ tình dục trước hôn nhân không phải là vấn đề gì to tát với con trai, nhưng đối với con gái thì phải giữ gìn trinh tiết. Chúng ta mong muốn dù là con gái hay con trai đều cần biết sống có trách nhiệm, không nên quan hệ tình dục ở tuổi vị thành niên và quan hệ tình dục không an toàn.

2. Những hậu quả của việc quan hệ tình dục ở tuổi vị thành niên

- Trong thời kỳ dậy thì, khi cơ thể chưa phát triển hoàn chỉnh, quan hệ tình dục sẽ dẫn đến các ảnh hưởng về sức khỏe thể chất và có thể ảnh hưởng đến sức khỏe sinh sản khi trưởng thành của trẻ.
- Quan hệ tình dục không an toàn có rất nhiều nguy cơ lây truyền các bệnh qua đường tình dục như lậu, giang mai và đặc biệt là bệnh HIV/AIDS.
- Quan hệ tình dục ở tuổi vị thành niên có thể dẫn đến mang thai ngoài ý muốn. Bạn trai có thể bị pháp luật xử lý tội cưỡng dâm/hiếp dâm/giao cấu với trẻ em nếu bị tố cáo. Các em gái có thể mang thai ngoài ý muốn và dẫn đến các hệ lụy về sức khỏe thể chất, tinh thần và có thể phải nghỉ học/bỏ học giữa chừng.

3. Đồng hành cùng con trong cuộc sống và tình yêu

a. Cha mẹ cần xây dựng mối quan hệ khăng khít với con cái.

Trẻ vị thành niên thường ít yêu sớm nếu các em có mối quan hệ khăng khít với cha mẹ của mình. Mối quan hệ khăng khít giữa trẻ vị thành niên và cha mẹ bao gồm sự yêu thương, tôn trọng, thấu hiểu, tin tưởng và quan tâm. Cha mẹ có thể xây dựng mối quan hệ khăng khít với con cái của mình bằng việc dành nhiều thời gian cùng với con, giữ lời hứa, sử dụng sự hài hước, đánh giá cao những nỗ lực và ưu điểm của con cái.

b. Cha mẹ giúp con cái tuổi vị thành niên trì hoãn quan hệ tình dục

- Là cha mẹ, chúng ta đóng vai trò quan trọng trong việc giúp con cái trì hoãn có quan hệ tình dục khi chưa sẵn sàng. Chúng ta có thể giúp các con đặt ra những mong đợi về hành vi tình dục, nói chuyện với các con và giúp các con xây dựng lòng tự trọng.
- Khuyến con hãy là người kiên quyết. Kiên quyết từ chối lời thỉnh cầu của người mà con cũng thích trên cơ sở lòng tự trọng và phẩm giá của mình. Kiên quyết phản kháng lại sự ép buộc của người mình không thích để tự bảo vệ. Nếu bản thân con không muốn quan hệ tình dục thì chính bản thân con phải tôn trọng suy nghĩ ấy, đừng để người khác làm lung lay. Khuyến con hãy kiên quyết từ chối và thuyết phục người mình yêu tôn trọng mình. Muốn kiên quyết trước những tình huống cám dỗ, con cần phải tự trọng và tự tin vào bản thân, tin vào chính kiến của mình.

BẠO LỰC TRÊN CƠ SỞ GIỚI TRONG TRƯỜNG HỌC

XẢY RA TRONG TRƯỜNG HỌC, TRÊN ĐƯỜNG ĐẾN TRƯỜNG THƯỜNG BẮT NGUỒN TỪ NHỮNG KHUÔN MẪU/ ĐỊNH KIẾN CỦA XÃ HỘI

CÓ NHỮNG DẠNG BẠO LỰC NÀO?

BẠO LỰC THỂ CHẤT, TINH THẦN VÀ TÌNH DỤC

HÌNH PHẠT TRONG TRƯỜNG HỌC

KỊCH PHẠM BẢNG LỜI

BẮT RÁP

BẠO LỰC THỂ CHẤT NÂM HẠI VÀ NÂM HẠI THÂN THỂ

NÂM HẠI VÀ QUẢN RỜI TÌNH DỤC

HẬU QUẢ CỦA BẠO LỰC GIỚI

KẾT QUẢ HỌC TẬP

Bạo lực làm cho các em sợ đến trường hoặc sợ về nhà. Kết quả học giảm sút. Tỷ lệ bỏ học tăng, đặc biệt là các em gái.

TÁC ĐỘNG VỀ SỨC KHỎE

Bạo lực trong trường học ảnh hưởng đến thể chất, tâm lý và tình dục.

BẠO LỰC LIÊN THỂ MỆ

Trẻ em chứng kiến hoặc trải qua bạo lực có xu hướng sử dụng bạo lực trong các mối quan hệ khi trưởng thành.

CHA MẸ CẦN LÀM GÌ?

TRánh PHẢN BIẾT ĐỐI XỬ GIỮA CON TRAI VÀ CON GÁI

LUÔN LẮNG NGHE, ĐỘNG VIÊN VÀ SẴN SẴNG HỖ TRỢ CON

CHỦ ĐỘNG PHỐI HỢP VỚI NHÀ TRƯỜNG ĐỂ PHÒNG NGỪA VÀ ỨNG PHÓ VỚI BẠO LỰC GIỚI Ở TRƯỜNG HỌC

CHỦ ĐỘNG NÂNG CAO KIẾN THỨC VỀ BÌNH ĐẲNG GIỚI VÀ ÁP DỤNG CÁC PHƯƠNG PHÁP GIÁO DỤC TÍCH CỰC

ROI VỌT KHÔNG LÀM TRẺ NÊN NGƯỜI – YÊU THƯƠNG MẠNH HƠN LỜI QUÁT MẮNG

Tài liệu này thuộc bản quyền của tổ chức UNICEF, được biên dịch bởi Tổ chức Phụ nữ Việt Nam.

CÙNG CHUNG TAY XÂY DỰNG TRƯỜNG HỌC AN TOÀN, THÂN THIỆN VÀ BÌNH ĐẲNG

Dự án “Trường học An toàn Thân thiện và Bình đẳng” đóng góp vào mục tiêu 1,2 và 4 của Chiến dịch “Cùng hiệp lực phòng chống bạo lực với Phụ nữ” do Tổng Thư ký LHQ khởi xướng và chiến dịch toàn cầu của Plan International “Vi em là con gái”.

Với sự tài trợ của Quỹ ủy thác của LHQ nhằm chấm dứt bạo lực với phụ nữ, Tổ chức Plan International Pháp và Phần Lan, Tổ chức Plan International Việt Nam hợp tác với Sở GD-ĐT Hà Nội, Trung tâm Nghiên cứu Ứng dụng Khoa học Giới, Gia đình, Phụ nữ và Vị thành niên (CSAGA), Trung tâm Nghiên cứu Quốc tế về Phụ nữ (ICRW) triển khai dự án trong 3 năm từ 2013-2016.

Dự án được xây dựng nhằm giải quyết một cách hệ thống các nguyên nhân cốt lõi của bất bình đẳng giới và bạo lực. Dự án thúc đẩy các trường học tạo ra một **môi trường học tập an toàn**, sẵn sàng **ứng phó với vấn đề bạo lực giới và không có sự phân biệt đối xử giữa học sinh nam và nữ**.

Để thúc đẩy học sinh và giáo viên nhận ra và thách thức các khuôn mẫu/định kiến về giới và hành vi bạo lực giới trong cuộc sống hàng ngày, dự án cung cấp kiến thức và kỹ năng cho giáo viên chủ nhiệm của các khối lớp để giáo viên truyền tải và huy động sự tham gia của học sinh nam, nữ vào quá trình thay đổi. Dự án sẽ tạo ra môi trường an toàn cho học sinh thảo luận (nhằm thách thức các hành vi quen thuộc cũng như các niềm tin đã ăn sâu vào mỗi học sinh). Các nhóm học sinh tích cực sẽ đóng vai trò chủ chốt trong việc huy động sự tham gia của học sinh toàn trường, thực hiện các sáng kiến truyền thông để nâng cao nhận thức về vấn đề BLG trong trường học và sẽ phản đối các hành vi bạo lực, báo cáo các vụ việc về bạo lực.

Để giải quyết nhu cầu gia tăng trong việc hỗ trợ cho các nạn nhân về BLG, dự án sẽ hỗ trợ thiết lập phòng tham vấn trường học, tập huấn cán bộ để cung cấp các dịch vụ tham vấn tâm lý học đường, chuyển ca tham vấn đến các dịch vụ trợ giúp chuyên sâu.

Dự án thúc đẩy việc xây dựng áp dụng Nội quy trường học trong đó có các nguyên tắc cơ bản cho các quan hệ đối xử giữa giáo viên và học sinh. Nội quy trường học cũng quy định một hệ thống ứng phó với BLG trong trường học nhằm hỗ trợ các nạn nhân và người giám hộ, bao gồm cha mẹ và thầy cô, báo cáo các vụ việc bạo lực do học sinh và giáo viên gây ra.

Để xây dựng hệ thống hỗ trợ rộng hơn và việc hiểu biết tăng cường hiểu biết về BLGTH cho cha mẹ và các cơ quan truyền thông, dự án đưa nội dung liên quan vào cuộc họp phụ huynh định kỳ trong năm học, cung cấp cho cha mẹ các tài liệu truyền thông về BĐG và BLG cũng như tăng cường sự tham gia của cha mẹ trong quá trình lập kế hoạch và triển khai dự án. Dự án cũng tổ chức các khóa tập huấn cho các cơ quan truyền thông và kết nối họ với dự án thông qua việc cung cấp các tài liệu cũng như tạo điều kiện để phóng viên tham dự các sự kiện và hỗ trợ đăng tải tin bài.

Dự án thí điểm tại 20 trường THCS và THPT sẽ được tài liệu hóa toàn bộ quy trình và áp dụng các phương pháp đánh giá và giám sát chưa từng được triển khai trong lĩnh vực BLG nhằm có được bằng chứng về sự vận hành thành công và hiệu quả nhằm vận động cho việc nhân rộng mô hình đến 766 trường học và 529.116 học sinh trên toàn thành phố Hà Nội.